

UDENRIGSMINISTERIET OG FORSVARSMINISTERIET 2010

DEN DANSKE INDSATS I AFGHANISTAN 2009
AFRAPPORTERING 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	1
Sikkerhedssituationen og den militære indsats.....	3
Den politiske, økonomiske og sociale situation.....	16
Danske indsatsområder i Afghanistan.....	21
Den danske indsats i Helmand	31

Indledning

Situationen i Afghanistan er alvorlig og kompleks. Der er mange gensidigt afhængige udfordringer og problemer. Visse forhold i landet går godt, mens andre forhold går mindre godt.

Den skrøbelige sikkerhedssituation, korrupsion og udbredte fattigdom er med til at undergrave befolkningens tiltro til den politiske, militære og udviklingsmæssige indsats i Afghanistan. Nye meningsmålinger viser, at 51 pct. af den afghanske befolkning frygter for deres personlige sikkerhed. Der kan dog også spores forsigtig optimisme, idet 42 pct. af den afghanske befolkning mener, det går den rigtige vej. 63 pct. af den afghanske bybefolkning mener, at de har større økonomisk fremgang nu end under Taleban (jf. Asia Foundations meningsmåling fra oktober 2009). Den økonomiske vækst ligger på gennemsnitlig ca. 10 pct. om året.

I 2009 gav præsidentvalget nye udfordringer. Valget var langt fra tilfredsstillende, og omfattende valgsvindel satte spørgsmålstegn ved valgets – og vinderens – legitimitet. Derfor bliver det centralt at hjælpe det afghanske samfund med at genopbygge båndet mellem regeringen og befolkningen samt styrke regeringens legitimitet.

Antallet af sikkerhedshændelser nåede i 2009 det hidtil højeste niveau. De afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF intensiverede deres bestræbelser på at etablere sikkerhed i stadig større dele af Afghanistan. Det betød, at der i 2009 var flere afghanske og internationale styrker i landet end tidligere samt at de afghan-

ske og ISAF styrker opererede i nye områder, der tidligere var domineret af oprørsgrupper. De afghanske styrker og ISAF har således øget presset på oprørsgrupperne og tvunget oprørerne ud af en række områder. Dette medførte en reaktion fra oprørsgrupperne, hvilket bl.a. viste sig ved en forøgelse i antallet af vejsidebomber (Improvised Explosive Devices, IED). Som konsekvens steg tabstallene for både ISAF og de afghanske sikkerhedsstyrker samt civile i 2009 i forhold til tidligere. Det lykkedes imidlertid ikke for oprørerne at sabotere valgafholdelsen. Sikkerhedssituationen er forsat skrøbelig i de sydlige provinser, herunder i Helmand, hvor mere end en tredjedel af alle sikkerhedshændelser i Afghanistan finder sted.

Der er fremskridt at spore på andre områder. Indsatsen for udvikling virker, selv om effekterne heraf først for alvor vil blive synlige senere. Syv millioner afghanske børn har adgang til skoleundervisning, en tredjedel af dem piger. Det er en million mere end sidste år. 85 pct. af befolkningen har adgang til basale sundhedsydelser. Et problem er fortsat at få udviklingen ud til alle egne af landet. Lokale udviklingsråd er etableret i 22.000 landsbyer ud af et endemål på 31.000 udviklingsråd, der vil dække de omkring 40.600 landsbyer i Afghanistan. Men de afgørende provins- og distriktsmyndigheder er stadig svage eller i visse områder helt fraværende. Opgaven i de ustabile sydlige provinser, herunder i Helmand, er netop at skabe den sikkerhed i de befolkningstætte områder, der skal til for at kunne igangsætte udviklingsprocesserne.

Der er stadig store problemer med korrupsion. Det er afgørende for udviklingen i landet, at den afghanske regering udviser

evne og vilje til at gennemføre nødvendige reformer, styrke god regeringsførelse og udstrække effektive serviceydelser. Det er også vigtigt at regeringen opfattes som legitim af den afghanske befolkning. Der er sket fremskridt, men det er overvejende på centralt niveau, og det går kun langsomt fremad.

Den danske strategi og den danske tilgang til indsatsen i Afghanistan og Helmand har fortsat vist sig grundlæggende rigtig og indsatserne er på ret kurs. De langsigtede udviklingsprocesser, regeringsførelse, kapacitetsopbygning og et tæt civilt-militært samarbejde med fokus på de civile effekter er altafgørende. Det er områder, som et bredt flertal i Folketinget har prioriteret i den danske Afghanistan-strategi 2008-2012 og i de årlige danske Helmand-planer.

I det følgende gennemgås de overordnede vilkår for den danske indsats i Afghanistan, herunder i Helmand, i kapitel 2, de danske indsatsområder i Afghanistan i kapitel 3 og dernæst den danske stabiliserings- og udviklingsindsats i Helmand i 2009 i kapitel 4. Til sidst afrapporteres der på benchmarks for indsatsen i Helmand i 2009.

DANSKE BIDRAG TIL UDVIKLINGEN I AFGHANISTAN

- Træning af ca. 300 soldater fra en afghansk garnisonsenhed i basale støttefunktioner.
- Opførelse af to skole samt renovering og genåbning af lærerseminarium i Helmand.
- Stipendieprogram der omfatter op til 2.000 elever fra uoprægede yderdistrikter i Helmand.
- 14 danske politifolk og tre civile rådgivere til EU's politimission i Afghanistan – EUPOL.
- Uddeling af 4.000 tons hvedesåsæd og 9.000 tons kunstgødning til knap 40.000 bønder i Helmand, som en del af narkotikabekæmpelsesindsatsen.
- Ca. 64 mio. kr. til renovering af vandkraftværket og elforsyningsnettet i Gereshk i Helmand.

Sikkerhedssituationen og den militære indsats

I juni 2009 indsattes den amerikanske general Stanley McChrystal som øverstkommanderende for ISAF-styrken i Afghanistan. McChrystal gennemførte i løbet af de første måneder på posten en strategisk vurdering af situationen og den militære indsats. ISAF har på baggrund af McChrystals anbefalinger nu fokus på fire kerneprioriteter: 1) at øge og forbedre beskyttelsen af den afghanske befolkning; 2) at styrke kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker i tæt samarbejde med afghanske og internationale samarbejdspartnere 3) at fremme god regeringsførelse; og 4) at fremme relationerne til Afghanistans naboer, særligt Pakistan. Målet er at sikre de befolkningscentrale områder mod Taleban, således at der kan skabes den nødvendige sikkerhed og det nødvendige rum for stabilisering og udvikling. McChrystals vurderinger blev ledsaget af et ønske om en styrkeforhøjelse på 40.000 soldater.

Sikkerhedssituationen

Antallet af sikkerhedshændelser steg i 2009 som følge af det forøgede pres, som de afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF lagde på oprørsgrupperne. I det nordlige Afghanistan søgte mindre lommer af oprørsgrupper at påvirke de afghanske sikkerhedsstyrkers og ISAF's kontrol. Samtidig bevægede de afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF sig ud i nye områder, hvor oprørsgrupperne ikke tidligere var blevet udfordret. I Østafghanistan var amerikanske ISAF-styrker vidne til en markant forøgelse af især vejsidebomber (Improvised Explosive Devices, IED) og lignende asymmetriske angreb, som forårsagede mere end halvdelen af de amerikanske tab i Afghanistan.

Den sydlige region forblev den mest uoprægede i landet. De afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF etablerede sig i en række nye områder, og denne aktivitet medførte et stigende antal kamphandlinger. Antallet af vejsidebomber, kamphandlinger og selvmordsbomber fortsatte med at stige, hvilket hæmmede udviklingen af regionen. Samlet set blev oprørsgrupperne ikke afgørende svækket i 2009, idet oprørerne i vid udstrækning tilpassede sig de afghanske sikkerhedsstyrkers og ISAF's militære overlegenhed. Trods ovenstående bød 2009 også på lyspunkter. De afghanske sikkerhedsstyrkers antal og kapacitet steg markant. Den afghanske hær har ved udgangen af 2009 97.200 soldater (i forhold til ca. 80.000 i 2008) og det afghanske politi 93.809 politifolk (i forhold til ca. 82.000 i primo 2009). Den øgede kapacitet førte allerede i 2008 til overdragelsen af sikkerhedsansvaret i Kabul og i en række andre byer til de afghanske sikkerhedsstyrker. Værdien af disse fremskridt blev for alvor demonstreret under det afghanske præsidentvalg, hvor de afghanske sikkerhedsstyrker med succes varetog sikkerheden i forbindelse med valghandlingerne, med ISAF i en sekundær støtterolle.

Chefen for ISAF General McChrystal påpegede i sin strategiske vurdering af situationen i Afghanistan fra august 2009, at succes i Afghanistan kræver en justering af strategien. Rapporten anbefalede, at ISAF justerer fokus fra at bekæmpe oprørsstyrkerne til at beskytte civilbefolkningen. ISAF skal fokusere på træning og uddannelse af markant flere afghanske sikkerhedsstyrker og indgå i trænings-partnerskaber med disse. ISAF-landenes indsats og ressourcer skal koordineres bedre.

Geografisk skal Helmand og Kandahar indledningsvis prioriteres med fokus på de befolkningstætte områder.

ISAF's militære kapacitet i Afghanistans sydlige region blev på den måde mere end fordoblet gennem tilgang af nye amerikanske styrker. Antallet af ISAF-styrker i det sydlige Afghanistan steg i perioden fra cirka 17.500 soldater til cirka 42.500. Der er tale om en forøgelse på 25.000 soldater, hvoraf 10.000 blev indsat i Helmand. Denne prioritering blev tydeligt udtrykt gennem den amerikanske deployering i 2009 af en brigade fra Marinekorpset (Task Force Leatherneck) i Helmand og en brigade fra den amerikanske hær i Kandahar og Zabul (Task Force Stryker).

Task Force Leatherneck blev i 2009 integreret i Provincial Reconstruction Team Lashkar Gah. Amerikanerne overtog ansvaret for syv af 13 distrikter i Helmand, mens den britisk-ledede Task Force Helmand, som den danske bataljonskampgruppe er en del af, stadig havde ansvaret for de befolkningstætte områder i det centrale Helmand.

Task Force Helmands indsats havde fra starten af 2009 fokus på befolkningscentrene i Helmandprovinsen. Den store operation Panchai Palang (Panterens Kløer), som forløb i sensommeren 2009 med britiske og danske styrker, skulle skabe forbindelse mellem byerne Lashkar Gah og Gereshk, der udgør Helmandprovinsens politiske og økonomiske centre. Målet var at skabe en sikkerhedssituation, som muliggør fri bevægelighed og bl.a. anlæggelse af en asfalteret vej mellem de to byer. Vejbyggeriet bliver støttet af Provincial Reconstruction Team i

Lashkar Gah. På sigt skal bevægelsesfriheden mellem de større byer skabe grobund for økonomisk vækst. Det er en vigtig del af etableringen af en økonomisk forbindelse mellem Kandahar og Helmand, der skal fremme udviklingen af hele det sydlige Afghanistan. Kampoperationerne forløb som planlagt og Task Force Helmand er nu i gang med at udbygge sikkerheden i området hvorefter vejbyggeriet forventes igangsat.

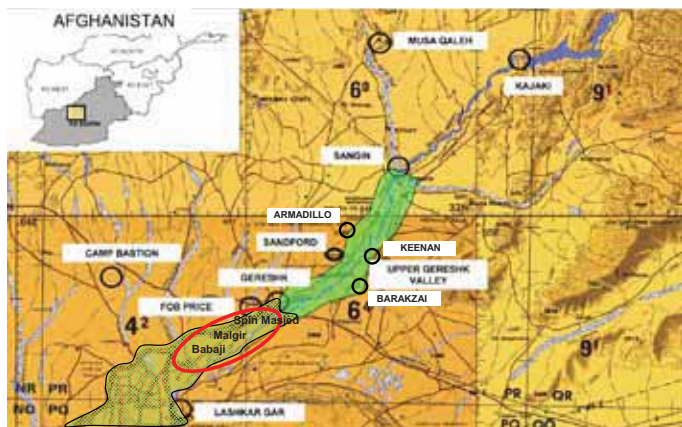
Det samlede sikkerhedsbillede i provinsen ved udgangen af 2009 var fortsat komplekst. I Helmand fokuserede den afghanske regering og ISAF fortsat på befolkningscentrene, og i en række af disse opnåede man mærkbare forbedringer. Amerikanske styrker etablerede sig i Garmsher-distriktet i det sydlige Helmand med en betydelig bedring i sikkerhedssituationen til følge. Nad-e-Ali distriktet i det centrale Helmand, Musa Qala i nord og Gereshk by oplevede ligeledes fremgang. De afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF etablerede sig desuden i en række områder, der tidligere var domineret af oprørsgrupperne. Det var én af årsagerne til det store antal voldelige hændelser i provinsen. Helmand var fortsat oprørsgruppernes højst prioriterede område.

I 2009 var der forøget fokus på beskyttelse af befolkningscentrene, gennem ”clear – hold – build – transfer”-tilgangen, i modsætning til det tidligere fokus på nedkæmpelse af oprørsgrupperne. Denne tilgang indeholder fire faser: først begrænses oprørsgruppernes indflydelse i et givet område gennem en primært militær indsats (clear). Dernæst stabiliseres sikkerheden i området. I denne fase vil den militære indsats gradvist blive erstattet af en civil stabiliseringsindsats, som sigter på at

genopbygge ødelagt infrastruktur, styrke de lokale myndigheder og få de centrale serviceydelser i gang igen (hold). I tredje fase indledes den egentlige civile udvikling af området (build) i retning af, at den afghanske regering på sigt kan overtage det fulde sikkerheds- og udviklingsansvar (transfer). Udviklingen fra fase et til fire vil ofte være overlappende og sjældent være lineær. Lokale tilbageslag vil forekomme i takt med, at oprørsgrupperne forsøger at forhindre udviklingen. Hold-fasen er afgørende for at bevare befolkningens tiltro til at de afghanske styrker kan fastholde tilstedeværelse i et område, og at den afghanske regering leverer basale serviceydelser.

Det var i Helmand hensigten, at de afghanske sikkerhedsstyrker i stigende grad skulle anvendes i ”hold”-fasen, men manglen på uddannede afghanske sikkerhedsstyrker i Helmand var et gennemgående problem i 2009. Det betød bl.a., at ISAF-styrker også måtte anvendes til stationært at fastholde og forbedre sikkerheden i de befolkningstætte områder. Prioriteringen af befolkningscentrene betød en lavere prioritering af de mindre befolkningstætte områder.

Den militære indsats

Det centrale Helmand

Målsætningerne for den militære indsats i 2009 fremgår af Helmand-planen 2009. Indenfor sikkerhed og stabilisering har målsætningen været, at de afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF i 2009 tilkæmpede sig eller bevarede kontrollen i de tættere befolkede distrikter i den centrale del af Helmand. Det var forventningen at oprørsgrupperne generelt ville have overtaget i landdistrikterne. Sikkerhedsoperationer i form af både større og mindre kampoperationer forventedes derfor fortsat at være en væsentlig opgave for de afghanske og internationale sikkerhedsstyrker i Helmand i 2009, herunder det danske styrkebidrag. Sideløbende med en robust militær indsats var en anden vigtig målsætning, at Danmark i stigende grad bidrog til kapacitetsopbygning af den afghanske hærs enheder i Helmand-provinsen.

Den danske bataljonskampgruppe og større operationer i 2009

Det danske militære bidrag i Afghanistan er beskrevet i folketingsbeslutning B24 af 9. december 2008. Hovedparten af det danske militære styrkebidrag bestod også i 2009 af en bataljonskampgruppe indsat under den britisk-ledede Task Force Helmand. Bataljonskampgruppen har geografisk set været indsat i en række forskellige baser omkring Gereshk. Den bestod af fire kompagnier, hvoraf det ene var britisk.

Størstedelen af den danske bataljonskampgruppes opgaver i 2009 bestod i at varetage ”hold” funktionen omkring og ”build” funktionen i Gereshk. Dette bestod i at gennemføre patruljer og sikkerhedsoperationer med henblik på at tvinge oprørerne væk i de tæt befolkede områder. Formålet var at tilvejebringe den nødvendige sikkerhed og bevægelsesfrihed for lokalbefolkningen ved bl.a. at rydde IED’er samt skabe forudsætningerne for at genopbygning kan iværksættes. Patruljernes opgaver var typisk at opretholde kontakt til lokalbefolkningen, at indhente efterretninger samt gennemføre mindre CIMIC-projekter som for eksempel brønde og broer. Patruljerne gennemførtes oftest til fods for at opnå den så afgørende tætte og gode kontakt til lokalbefolkningen. Derfor var det også under disse opgaver, at soldaterne i den danske bataljonskampgruppe oftest blev angrebet af oprørsstyrkerne.

Der blev desuden afholdt regelmæssige møder i de danske lejre med lokalbefolkningen, hvor befolkningens ønsker og behov for fremtiden blev diskuteret og konkrete CIMIC- og stabiliseringsprojekter blev drøftet. Det danske sanitetspersonel vi-

dereførte en form for ”åben skadestue” (MEDCAP), hvor der kunne ydes helt basal lægehjælp. Således medvirkede de danske soldater til at levere de helt basale serviceydelser, som særligt uden for byerne, endnu ikke stilles til rådighed af afghanske myndigheder.

Den danske bataljonskampgruppe har taget aktiv del i distribueringen af såsæd leveret af World Food Program, ligesom CIMIC, i samarbejde med distriktsguvernøren og medlemmer af byrådet, har stået for etableringen af en skole i området omkring lejren Sandford nord for hovedbyen Gereshk. Foruden indsættelsen i det danske operationsområde har bataljonskampgruppen i løbet af 2009 afgivet enheder til støtte for f.eks. operationer i øvrige dele af provinsen.

Den danske bataljonskampgruppe har i perioden stillet radiosendeudstyr til rådighed for de lokale myndigheder i Gereshk. Radioen anvendes dels til at myndighederne hurtigt og effektivt kan kommunikere med lokalbefolkningen, dels til populærkulturelle indslag. Radioen har over 60 pct. af lytterne i området omkring Gereshk, og effekten understreges af undersøgelser. De viser at ca. 50 pct. af lokalbefolkningen i Afghanistan modtager information via radio.

RADIO GERESHK

- Radioen er finansieret af Danmark.
- Der sendes hver dag fra kl. 06:00-22:00.
- Sendefluden består både af redigerede programmer og af musik.
- De danske soldater har samtidig uddelt et par tusinde radioer til de lokale.
- Den danske bataljonskampgruppe får gennem kontakten til de lokale indtryk af, at de lokale lytter til radioen.
- Radioen når bredt ud i det danske område og dækker størstedelen af de områder, hvor der bor folk.
- Der er to sendere og fire lokale radioværter.
- Målet er at gøre radioen til et reelt lokalt medie og
- således på sigt fjerne den fra ISAF-regi.

Gennem hele året har den danske bataljonskampgruppe haft et tæt samarbejde med primært den afghanske hær, men også det afghanske politi. Danmark har også på denne måde medvirket til kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker. Både planlægning samt gennemførelse af langt størsteparten

af de daglige patruljeringer samt større operationer er sket i samarbejde med de afghanske sikkerhedsstyrker. Desuden har de danske soldater ved flere lejligheder arbejdet sammen med de afghanske sikkerhedsstyrker ved checkpoints. Den tætte kontakt og samarbejde med de afghanske sikkerhedsstyrker vurderes at være meget vigtig for afghanernes positive opfattelse af de danske styrker. Operations- og koordinationscentret i Gereshk (OCC-D) bemannes også af både afghanske, engelske og danske soldater. De danske styrker har haft et godt indtryk af samarbejdet og de afghanske enheders evne til at operere på delingsniveau er blevet forbedret i 2009. I 2009 har den afghanske hær desuden opstillet en artillerienhed i tilknytning til lejren i Gereshk. Enheden har samarbejdet med den danske bataljonskampgruppe.

Den danske bataljonskampgruppes indsats ændrede sig i perioden fra juli til december 2009 fra primært at fokusere på

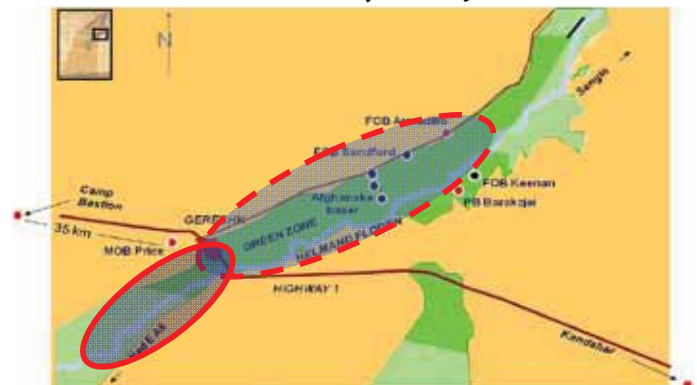
Gereshk og området nord herfor, til i stedet at fokusere på området syd for Gereshk. Dette medførte, at indsatsen i området nord for Gereshk blev nedprioriteret i denne periode. Nedprioritering medførte, at oprørsstyrkerne i højere grad kunne bevæge sig i dette område. Dette i særlig grad i den nordligste del af det danske operationsområde, hvilket har haft en alvorlig indvirkning på sikkerhedssituationen her. Det lykkedes dog de danske styrker at opretholde et niveau, hvor oprørerne ikke kunne true sikkerheden i Gereshk og området umiddelbart nord herfor. Det var derfor muligt at fortsætte den positive udvikling i Gereshk, ligesom påbegyndte projekter i området omkring Sandford fortsatte.

Allerede i starten af 2009 begyndte de første skridt i fokuseringen af styrkerne mod syd. Den tog fart hen over sommeren i forbindelse med den PRT-ledede operation 'Panterens kløer', hvor hovedparten af den danske bataljonskampgruppe var

Dansk fokusområde før juli 2009

Dansk fokusområde efter juli 2009

indsat. Operationen blev koordineret med de afghanske sikkerhedsstyrker, ligesom det danske hovedkvarter var placeret i tilknytning til det afghanske hovedkvarter. Indledningsvis havde danskerne til opgave at gennemføre en række operationer, som var med til at forvirre oprørsgrupperne og svække deres modstand. Derefter sikrede de danske styrker en række små broer over en stor kanal i området, som var kendte forsvarsstillinger for oprørsgrupperne. Der blev fundet et stort antal IED og det kom til flere kampe med oprørerne. Da broerne var sikret kunne britiske og afghanske styrker efterfølgende angribe frem over disse, støttet af danskerne. Senere fortsatte danskerne selv med at rykke frem i området. Efter den vellykkede offensiv har Task Force Helmand arbejdet på at stabilisere området med henblik på at skabe forudsætninger for genopbygningsindsatsen. De danske styrker har i denne forbindelse arbejdet i området umiddelbart syd for Gereshk. På grund af manglen på afghanske sikkerhedsstyrker blev der afsat en række enheder, herunder fra den danske bataljonskampgruppe, til dette, hvilket blandt andet skete på bekostning af indsatsen nord for Gereshk. De danske soldater har generelt oplevet gode relationer til lokalbefolkningen i det nye område mod syd, og mange lokale, som flygtede under kamphandlingerne, er vendt tilbage.

Operationen betød blandt andet, at befolkningen i dette centrale område fik mulighed for at deltage i det afghanske præsidentvalg. Forberedelsen og gennemførelsen af det afghanske præsidentvalg var en stor udfordring for de afghanske sikkerhedsstyrker, som havde ansvaret for sikkerheden i forbindelse med alle valgets faser. Den danske bataljonskampgruppes opgaver var i denne forbindelse at skabe de bedste forudsæt-

De danske kampvogne var i december 2009 indsat som en del af Operation Karez Cobra (Kobraens vrede)

ninger for gennemførelse af valget, og de varetog derfor intens patruljering omkring valgstederne op til valgdagen. På selve valgdagen var det kun de afghanske sikkerhedsstyrker, der varetog sikkerheden omkring valgstederne, mens de danske styrker var klar til at hjælpe, såfremt noget gik galt. Oprørsgrupper prøvede et par gange at spolere valghandlingen, men de afghanske sikkerhedsstyrker støttet af de danske styrker formåede at håndtere de få situationer, der opstod, og gennemførelsen af valget vurderes derfor som en succes ud fra en sikkerhedsmæssig betragtning.

I slutningen af 2009 var dele af den danske bataljonskampgruppe indsat til fordel for den samlede opgaveløsning i

provinsen. Kampvognsdelingen deltog i starten af december måned i en ugelang amerikansk-ledet operation, 'Kareh Cobra' ('Kobraens vrede'), ca. 70 kilometer nord for Gereshk by omkring byen Now Zad.

Now Zad var tidligere en af de mest velfungerende større byer i den nordlige del af Helmand provinsen og havde såvel et velfungerende elektricitetsnet som asfalterede vejstrækninger. På grund af kampe og ikke mindst IED'er forlod de fleste af byens indbyggere imidlertid byen i løbet af 2009, og de lokale ledere anmodede de ansvarlige amerikanske enheder fra koalitionen om at rense området for oprørsstyrker. Det primære formål med operationen var ikke nedkæmpelse af oprørsstyrkerne, men i overensstemmelse med målsætningen for 2009 at tvinge oprørsstyrkerne ud af befolkningscentrene, i dette tilfælde Now Zad, hvilket lykkedes. Operationen tilvejebragte således den nødvendige forudsætning for befolkningens tilbagevenden samt iværksættelse af genopbygning af byen. Operationen blev gennemført med mere end 1.000 soldater – amerikanske, britiske, afghanske og danske. Soldaterne blev indsat både på jorden og fra luften, og den danske kampvognsdeling fik til opgave dels at støtte marinekorpsets infanterienheder, dels at sikre amerikanske ingeniørenheder i deres rydningsarbejde. Under operationen erkendte og ødelagde koalitionsstyrkerne en række bunkere, der blev anvendt af oprørsstyrkerne og hele huse indrettet med skydeskår, som kunne rumme større fjendtlighedsindede styrker. Der blev også fundet og destrueret mange lagre med våben og ammunition. Efter operationen modtog kampvognsenheden stor anerkendelse og ros fra den amerikanske ledelse, bl.a. i form af et såkaldt 'Certificate of Apprecia-

tion' fra chefen for marinekorpsets enheder i Helmand, general Nicholson.

FAKTA OM DE DANSKE KAMPVOGNE

- De danske Leopard 2-kampvogne indgår i Den Danske Kampgruppe. Kampvognene har været i Afghanistan siden efteråret 2007, hvor de fra starten gjorde en stor forskel i kampene omkring FOB Armadillo. Siden er kampvognene blevet indsat i hele den danske kampgruppes operationsområde samt i operationer i andre dele af Helmand.
- De danske leoparder er de eneste kampvogne i Helmand-provinsen og har derfor i flere omgange været afgivet til større engelske kampoperationer. 'Operation Kobraens Vrede' var den første operation, hvor kampvognene har været afgivet til det amerikanske marinekorps.
- Kampvognsdelingen består af tre kampvogne med besætninger samt en pansret mandskabsvogn med tre mand om bord.

Øvrige militære bidrag

I perioden fra medio juli til medio oktober udsendte Danmark ca. 100 personer til bemanning af felthospitalet i Camp Bastion. Det var første gang, at briterne i så stor udstrækning overlod driften af felthospitalet til en anden nations læger, sygeplejersker og øvrige specialister. Under udsendelsen har hospitalsbidraget haft mulighed for at trække på hjemlige eksperter, bl.a. Rigshospitalet. Felthospitalet behandlede ikke alene ISAF-personel, cirka hver femte patient var afghansk

Felthospitalet i Camp Bastion behandlede ikke kun ISAF-personel. Ca. hver femte patient var afghansk

Hovedparten af det udsendte danske sundhedspersonel ved felthospitalet i Helmand bestod af reservepersonel med fast job i den danske sundhedssektor. Den store erfaring, indhøstet under ekstreme og intensive forhold, er således siden kommet den civile sundhedssektor i Danmark til gode.

FELTHOSPITALET UDFØRTE I UDSENDELSESPERIODEN:

- Behandling af over 2.000 patienter.
- Over 1800 røntgenundersøgelser og over 1.400 CT-scanninger.
- Over 200 patienter blev indlagt og behandlet på felthospitalets intensivafdeling.
- Over 1.000 timers operationer inkl. operationer på 33 patienter med behov for åben brysthulekirurgi og 75 patienter med behov åben bughulekirurgi.

Danmark har udover indsatsen i Helmand også i 2009 haft personel ved det litauisk-ledede PRT i Chag-Charan, stabsofficerer placeret i ISAF's hovedkvarter i Kabul, stabsofficerer og civile rådgivere ved hovedkvarteret for Regional Command South i Kandahar

Danmark har desuden i dele af 2009 har haft ni soldater, der støttede driften af Kandahar Airfield samt fire til seks mand i kirurgholdet til Medical Treatment Facility (MTF) på Kandahar Airfield. Flyvevåbnets transportfly (C-130J) har i tre perioder i 2009 været udstationeret til Afghanistan i forbindelse med genforsyning, rotation og leaveperioder. C-130 har flyttet 5475 passagerer og 1.688.000 pund gods på i alt 343 flyvetimer.

I sommeren 2009 sendte Danmark specialoperationsstyrker til Helmandprovinsen, dels for at skabe gunstige forudsætninger for afholdelsen af det afghanske præsidentvalg, dels for at minimere truslen fra vejsidebomber. Indsatsen havde god effekt, idet den danske kampgruppe kunne konstatere en

markant nedgang i oprørsgruppernes aktiviteter i perioden fra specialstyrkernes indsættelse og frem til valget samt i perioden derefter.

Det danske flyvevåbens internationale radarsystem (Danish Air Force Radar International System, DARIS) blev udsendt i 2005 og har siden da leveret et luftrumsbillede til flyvelederne i Kabuls internationale lufthavn. DARIS har muliggjort en forøgelse af trafikken fra 200 daglige starter og landinger i 2005 til over 400 daglige starter og landinger i 2009. Den danske radar har således leveret afgørende støtte til både civil og militær transport af personel og gods til og fra et af Afghanistans vigtigste knudepunkter. DARIS blev afløst af et NATO – finansieret amerikansk radarprojekt den 1. november 2009.

Hjemmeværnet (HJV) har også i 2009 støttet den danske bataljonskampgruppe med cirka 30 soldater i perioder af ca. 2½ måneders varighed under kampgruppens orlovsperioder. HJV-soldaterne har primært gennemført bevogtning og adgangskontrol ved den danske bataljonskampgruppes hovedkvarter (Main Operating Base, MOB) PRICE. Hjemmeværnspersonellet bidrog således til, at soldaterne i bataljonskampgruppen både kunne afvikle orlov i Danmark og fortsat fokusere på de operative opgaver. Udsendelse af hjemmeværnsdelinger til Helmand er indledningsvist iværksat som et forsøg i tæt samarbejde mellem Hærens Operative Kommando og Hjemmeværnskommandoen og blev første gang gennemført til støtte for Hold 6 i slutningen af 2008. Ordningen evalueres i 2010.

Bekæmpelse af truslen fra improviserede sprængladninger (Counter-IED).

For at imødegå den store trussel fra improviserede sprængladninger (Improvised Explosive Devices - IED) er dansk militær på alle niveauer, såvel i Afghanistan som ved hjemlige myn-

Danske "kombihunde" med på patrulje i Helmand

digheder i tæt dialog med relevante koalitionspartnere. Ved udgangen af 2009 indgik dansk EOD specialistpersonel (uddannet til at imødegå truslen fra konventionel ammunition) et tæt samarbejde med britiske enheder i Helmand provinsen. I september måned deployerede Flyvevåbnet tre såkaldte "Military Working Dogs", på dansk "kombihunde", med førere til Camp Bastion som del af et pilotprojekt. Hundene kan både markere for sprængstoffer og for personel, og kan dermed hurtigt og sikkert støtte afsøgningen af patruljernes ruter. Den

indledende del af pilotprojektet har været positiv og projektet forlænges med bombehundene fra hæren i 2010.

I sidste halvdel af året iværksættes deployeringen af både tunge pansrede specialkøretøjer der skal bidrage til at bekæmpe truslen fra improviserede sprængladninger, samt en ny type minesøgere, der sætter personallet i kampgruppen i stand til i langt højere grad at finde sprængladninger der indeholder et minimum af metaldele.

I efteråret 2009 besluttedes det at etablere en værnssfælles dansk organisation, der skal koordinere alle nationale og internationale bestræbelser indenfor C-IED-området. Målet er at optimering af tiltag området på baggrund af indhentede erfaringer, hvilket i den sidste ende vil være medvirkende til yderligere at begrænse antallet af sårede soldater og civile i Afghanistan.

Samlet set vurderes det, at den danske indsats indenfor sikkerhed og stabilisering har bidraget til opnåelsen af målsætningen for 2009. De afghanske sikkerhedsstyrker og ISAF har tilkæmpet sig eller bevaret kontrollen i de tættere befolkede distrikter i den centrale del af Helmand. Kontrollen med områderne er dog fortsat skrøbelig og har samtidig medført, at oprørsstyrkerne stadig har indflydelse, primært i landområderne.

Den danske indsats har også i 2009 haft alvorlige omkostninger. Syv danske soldater omkom som følge af indsatsen i 2009, mens 26 blev såret, heraf flere alvorligt.

Militær kapacitetsopbygning 2009

Et af hovedformålene med den militære indsats har i 2009 været at bidrage til at skabe forudsætning for udbredelsen af de afghanske myndigheders autoritet i Helmand. Den danske militære indsats har understøttet dette formål. Den danske bataljonskampgruppe har i stor udstrækning gennemført operationer og samarbejdet med de lokale myndigheder og afghanske sikkerhedsstyrker, ligesom den gennem lokale mindre stabiliseringsprojekter (CIMIC) har forankret indsatsen hos de lokale afghanere. Den danske bataljonskampgruppe har udført sit arbejde i tæt samarbejde med de udsendte danske stabiliseringsrådgivere.

I sommeren 2009 oprettede NATO en træningsmission i Afghanistan (NATO Training Mission (NTM-A)). Denne organisation skal sammen med den fælles sikkerhedsoverdragelseskommando (Combined Security Transition Command – Afghanistan (CSTC-A)) øge hastigheden og kapaciteten til opbygningen af afghanske sikkerhedsstyrker. Både NTM-A og CSTC-A arbejder ud fra Kabul under samme chef. Danmark har fra november 2009 deltaget i begge disse centrale organisationer med en stabsofficer i hver.

Forsvaret udsendte primo 2009 et garnisons-kapacitetsopbygningshold (Operational Mentoring and Liaison Team, OMLT) under NTM-A, der skulle virke som vejledere for afghansk militær og opbygge 3. brigades garnisonsenhed. OMLT har på kort tid opnået et godt forhold til den afghanske garnisonsenhed og har etableret et udbytterigt samarbejde. Mentorholdet har forbedret den afghanske garnisonsenheds evne til at ar-

bejde mere struktureret og koordineret i relation til lejrdriften og i relation til de enheder fra den afghanske hær som opholder sig i lejren. Indsatsen er tilpasset de aktuelle behov. Det har vist, at nødvendigheden af egentlig træning har været større end forudset. Derfor har mentorholdet løbende målrettet og tilpasset vejledningsniveauet til de afghanske behov.

Sideløbende har forsvaret givet finansielle og materielle bidrag til opbygning af sikkerhedsstyrkerne og civile institutioner. Danmark har i rammen af Sikkerhedssamarbejdet (SIKSAM) støttet projekter til en værdi af ca. 10 mio. kr. samt støttet NATOs ANA-trustfond med ca. 15 millioner kr. Desuden har Danmark støttet en NATO/EU-helikopterfond med 15 mio. kr.

Den danske bataljonskampgruppe har gennemført direkte kapacitetsopbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker. Kampgruppen har samarbejdet med de lokale regeringsinstitutioner i Gereshk-området og fokuseret på den civile distriktsledelse samt den lokale politi- og militære ledelse. Der er det seneste år sket fremskridt. Møder i distriktsrådene, som tidligere er blevet ledet af kampgruppen, er nu i større udstrækning iværksat og ledet af distrikts- og lokale ledere.

litienheder, som er tilknyttet kampgruppen, har både gennemført mentorering og egentlige træningsopgaver forud for operationer med det afghanske politi. Samlet set har kampgruppens indsats, trods vanskelige vilkår, haft en positiv effekt på kapacitetsopbygningen af de afghanske sikkerhedsstyrker i distriktet.

Tilgangen af amerikanske styrker til Helmand har medført en større efterspørgsel efter de begrænsede afghanske sikkerhedsstyrker, der er til rådighed. Både USA, Storbritannien og Danmark ønsker at træne og gennemføre operationer med afghanerne. Konsekvensen har været mangel på afghanske infanterienheder i den danske kampgruppes område. Denne mangel har betydet, at samvirket i operativ opgaveløsning ikke har kunnet gennemføres i det ønskede omfang. Kampgruppen har dog i muligt omfang - med succes - gennemført fælles patruljering med afghanske enheder, som ofte har haft engelske og amerikanske mentorer tilknyttet. Eksempelvis kan etableringen af sikkerhed omkring valghandlingerne i Gereshk distriktet fremhæves.

Grundet manglen på afghanske infanterienheder har kampgruppen i andet halvår 2009 fokuseret på udviklingen af samarbejdet med det afghanske politi. De danske militærpo-

Den politiske, økonomiske og sociale situation

Den politiske situation

Valg

Den altoverskyggende politiske begivenhed i 2009 var præsident- og provinsrådsvalget den 20. august 2009. Det lykkedes for den afghanske valgkommission og de afghanske sikkerhedsstyrker - støttet af ISAF - at sikre åbning af et stort antal valgsteder på trods af Talebans forsøg på at sabotere valget. Valgdeltagelsen var lavere end forventet på grund af sikkerhedssituationen, Talebans intimideringskampagner og en stigende apati blandt vælgerne. Valgdeltagelsen i Helmand var som på landsplan lavere end forventet, og også i Helmand var der betydelig valgsvindel. Den omfattende valgsvindel medførte, at der blev annulleret et stort antal stemmer afgivet til præsident Karzai. En anden valgrunde blev planlagt til den 7. november 2009. Modkandidaten – Abdullah Abdullah – trak imidlertid sit kandidatur, og den 19. november 2009 blev Hamid Karzai genindsat som præsident.

Foto: UNAMA

Provinsrådsvalgene led også under problemer med valgsnyd. Det har medført, at visse personer med forbindelser til narkotikaøkonomien og de gamle magtstrukturer har fået plads i rådene. Det bliver en udfordring at engagere de nye råd i stabiliserings- og udviklingsprocesserne. Samtidig er det positivt, at de 30 nye provinsråd består af 251 mænd og 106 kvinder. Det kan være med til at ændre opfattelsen af forholdet mellem mænd og kvinder i det traditionsbundne afghanske samfund.

Præsident Karzai har hidtil ikke levet op til de løfter, der var givet til den afghanske befolkning og det internationale samfund. Korruption, studehandler forud for præsidentvalget og den massive valgsvindel har skabt større afstand mellem det afghanske folk og regeringen. Der er imidlertid taget en række skridt for at imødegå korruption, herunder arrestation

af højtstående embedsmænd samt indledt undersøgelse af en række ministre. Det bliver en udfordring at styrke regeringens legitimitet overfor befolkningen. Men netop legitimitet og befolkningens tillid til de afghanske myndigheder er afgørende for at fjerne opbakningen til Taleban. De nye provinsråd må sammen med andre råd på landsby- og distriktsniveau være med til at definere prioriteter, som den nye regering må binde sig til. Den dialog vil kunne bidrage til at knytte regering og befolkning tættere sammen.

Helmands provinsguvernør Gulab Mangals engagement og handlekraft har haft stor betydning i 2009. Mangal arbejder tæt sammen med ISAF's Provincial Reconstruction Team (PRT) omkring stabiliserings- og genopbygningsprojekter, der skal bygge bro til de nationale udviklingsprogrammer. Guvernøren har taget en række konkrete skridt mod korruption, herunder arrestationer af ledende politifolk og embedsmænd. Guvernørens indsats medvirker til at konsolidere stabiliseringsindsatsen og starte udviklingsprocesserne i Helmand og demonstrerer gevinsten ved god regeringsførelse. Også hans prioritering af kapacitetsopbygning på distriktsniveau, og personlige besøg i 10 af provinsens 13 distrikter har øget Guvernør Mangals anseelse i befolkningen. De administrative strukturer i Helmand er dog fortsat svage og kun få linjeministerier er repræsenteret på distriktsniveau. Mangals besøg i Danmark i 2009 bekræftede det tætte samarbejde mellem Danmark og myndighederne i Helmand.

Mangals indsats inden for narkotikabekæmpelse og den generelle trussel fra Helmands uformelle magthavere har samtidig

gjort ham upopulær i visse dele af befolkningen. Der har i 2009 været attentatforsøg mod Mangal samt spekulationer om genindsættelse af den tidligere guvernør Sher Muhammad Akhonzada, med tætte kontakter til narkomiljøet og de gamle magtcirkler.

Menneskerettigheder

Heller ikke på menneskerettighedsområdet har præsident Karzai og hans regering levet op til krav og ønsker fra den afghanske befolkning og det internationale samfund. Der var i 2009 en tendens i retning af mere reaktionære holdninger, og konkrete menneskerettighedssager udløste kritisk international opmærksomhed. Den såkaldte Shia-lov, der trådte i kraft i august 2009, var et markant eksempel. Danmark tog klart afstand fra loven, og udenrigsministeren rejste gentagne gange sagen overfor den afghanske regering. Shia-loven blev også stærkt kritiseret af både EU og FN. EU-landene har desuden været i dialog med det afghanske civilsamfund og relevante afghanske politikere. Loven foreligger aktuelt i en revideret version, der trods forbedringer fortsat vurderes at have alvorlige konsekvenser for shia-muslimske kvinders ligestilling og rettigheder i det afghanske samfund.

Den afghanske regering tog til gengæld det positive skridt at vedtage en lov om eliminering af vold mod kvinder. Denne lov er som Shia-loven, til trods for sin ikrafttrædelse, fortsat under behandling i parlamentet, hvor den har mødt modstand fra reaktionære religiøse rækker. Regeringens vedtagelse af loven må dog ses som et vigtigt skridt i forhold til forbedring af kvinders retsstilling.

Et andet tilbageskridt i menneskerettighedssituationen var genaktivering af dødsstraf, der tidligere har været sat i bero. Ytringsfriheden har både for medier og civilsamfundet været under stigende pres i 2009. Sagen om den afghanske journalist-studerende Kambakhsh, der først blev idømt dødsstraf, herefter 20 års fængsel, for at have downloadet og distribueret en islam-kritisk artikel, udløste stor bekymring og kritik både nationalt og internationalt. Den danske regering protesterede gentagne gange over den manglende retssikkerhed i sagen og lagde sammen med FN og EU pres på den afghanske regering for at sikre den nødvendige beskyttelse af Kambakhsh og hans familie efter en eventuel frifindelse. Blandt de internationale aktører og i menneskerettighedsmiljøet er der bekymring over beskyldninger i den afghanske politiske debat om udenlandsk indblanding. Frygten er, at meget synlig international kritik begrænser den afghanske regerings råderum i forhold til at hjælpe andre journalister dømt og fængslet for blasfemi.

Der er fortsat behov for en massiv indsats i forhold til menneskerettighedssituationen i Afghanistan. Det vil være nødvendigt at intensivere kravene om styrkelse af menneskerettighederne med den nye afghanske regering, ligesom fortsat støtte til afghanske menneskerettighedsorganisationer er nødvendig.

Internationale politiske initiativer

I kølvandet på præsident Obamas tiltræden blev der igangsat en gennemgang af de amerikanske planer for indsatsen i Afghanistan og Pakistan, en proces der også omfattede konsultationer med øvrige ISAF-allierede. Dette førte til en ny Afghanistan/Pakistan-strategi i marts 2009. For at sætte fokus på

den regionale udfordring i Afghanistan/Pakistan-komplekset blev en gruppe særlige Afghanistan/Pakistan-repræsentanter nedsat, med deltagelse af den højtstående amerikanske diplomat Richard Holbrooke. I marts 2009 afholdtes den såkaldte ”Big Tent”-konference i Haag, der styrkede det internationale samfunds samlede opbakning til indsatsen i Afghanistan. Der var først og fremmest fokus på opbygningen af afghanske institutioner til at varetage og forbedre sikkerheden, levere bedre serviceydelser til befolkningen og tage ansvar for landets udvikling.

Den 27. oktober 2009 vedtog EU’s udenrigsministre en handlingsplan for øget indsats i Afghanistan og Pakistan. Handlingsplanen for Afghanistan fokuserer især på at styrke civil kapacitetsopbygning med henblik på god regeringsførelse, menneskerettigheder og opbyggelse af en retsstat, særligt på lokalt plan. Mere effektiv koordinering af den internationale indsats indgår også som et vigtigt element i planen. Danmark har arbejdet for, at EU ville nå sin målsætning på i alt 400 internationalt udsendte til EU’s politimission – EUPOL – i Afghanistan. I den forbindelse har Danmark mere end fordoblet sit bidrag til missionen siden oktober 2008, hvor EUPOL kom under ledelse af danske Kai Vittrup. Endelig har EU tilstræbt at styrke kommunikationsindsatsen i Afghanistan og i den forbindelse bl.a. færdiggjort den såkaldte ”Blue Book” for bistand i Afghanistan.

Den økonomiske og sociale situation

Med et BNP på 426 USD per person er Afghanistan ét af verdens fattigste lande. Afghanistan rangerer næstsidst på FN's globale opgørelse over landenes udviklingsniveau (på det såkaldte "Human Development Index" er Afghanistan nr. 181 ud af 182 lande). Mere end 42 pct. af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen. Mange, særligt i landområderne, mangler tag over hovedet, fødevarer, rent drikkevand og arbejde. Kun 13 pct. af befolkningen har adgang til rent drikkevand. Den udbredte fattigdom kombineret med et lavt uddannelsesniveau og manglende jobmuligheder har skabt en høj arbejdsløshed, som i 2009 vurderes til ca. 40 pct. og i landområderne til over 60 pct.

Til gengæld er der en række positive fremskridt at spore. Antallet af børn med adgang til undervisning er steget fra 6 mio. i 2008 til 7 mio. i 2009, en tredjedel af eleverne er piger i modsætning til under Taleban-styret, hvor stort set ingen piger gik i skole. 85 pct. har nu adgang til basal sundhedstjeneste. Børnedødeligheden under fem år er faldet fra 257 per 1000 fødsler til 191. Det betyder på årsbasis, at 80.000 flere børn overlever de første fem leveår.

På sigt vil fortsat høj økonomisk vækst være nødvendigt for udviklingen i Afghanistan, selv om den i øjeblikket særligt stammer fra udviklingsinvesteringer og økonomiske overførsler. Udover det lave uddannelsesniveau, ikke mindst hvad angår håndværksmæssige og tekniske uddannelser, hæmmes en mere afghansk forankret økonomisk udvikling af sikkerhedssituationen, manglende bevægelsesfrihed, manglende infrastruktur

og adgang til elektricitet. Det vurderes, at mellem 80-90 pct. af den reelle økonomiske aktivitet i Afghanistan sker i den uformelle sektor, hvoraf narkotikaøkonomien udgør størstedelen.

De afghanske myndigheder bekæmper opiumsproduktionen ved bl.a. at uddele hvedesåsed og introducere nye produktionstyper. Foto: UNAMA

Den gennemsnitlige levealder er blot 44 år for mænd og 43 år for kvinder (sammenlignet med et gennemsnit på 59 år for andre lavindkomstlande). Kombinationen af lav levealder og høj

fødselsrate – en afghansk kvinde føder i gennemsnit mellem 6 og 7 børn – skaber en meget ung befolkning, hvor 46 pct. er under 15 år. Sammen med høj arbejdsløshed og mangel på andre muligheder øger dette oprørsgruppernes muligheder for at rekruttere medlemmer.

Korruption er et stort problem i Afghanistan og er i de senere år tiltaget både i omfang og udbredelse. Ifølge 'Transparency Internationals' korruptionsindeks var Afghanistan i 2009 det andet mest korrupte land i verden, kun overgået af Somalia. Manglende institutionel kapacitet, svag, mangelfuld håndhævelse af lovgivningen og lave lønninger gør korruption til et problem på alle niveauer i den offentlige administration.

Afghanistan står for 90 pct. af den globale opiumsproduktion. Narkotikaøkonomien forbliver dermed Afghanistans største enkeltstående økonomiske aktivitet. Myndighederne og det internationale samfund arbejder på at imødegå opiumsdyrkingen gennem indsatser, der skaber alternative indtjeningskilder, f.eks. uddeling af hvedesåsed eller introduktion af nye produktionstyper. Opiumsdyrkingen i Afghanistan er målt på dyrket areal faldet med 22 pct. siden 2008 og der er i 2009 skabt yderligere to opiumsfrie provinser (20 ud af 34 provinser er nu opiumsfrie). Selve produktionen af opium er kun faldet med 10 pct., da der nu udvindes mere opium af høsten. Reduktionen i opiumsproduktionen og hvede-programmernes succes skyldes bl.a. udefrakommende faktorer, som faldende opiumspriser og stigende hvedepriser.

Størstedelen af den økonomiske aktivitet i Helmand foregår i den uformelle sektor, og en stor del er forbundet med narkoti-

kaøkonomien. Det er i 2009 lykkedes at reducere opiumsdyrkingen i Helmand med 1/3 fra dyrkning af ca. 100.000 hektarer til ca. 70.000 hektarer. Danmark har bidraget til indsatsen gennem støtte til provinsguvernør Mangals hvedeprogram med 5 mio. kr. i 2009. Helmand står dog stadig for mere end halvdelen af Afghanistans samlede opiumsdyrkning.

Den nationale afghanske udviklingsstrategi (Afghan National Development Strategy, ANDS) fastlægger de overordnede målsætninger for fattigdomsreduktion og bæredygtig udvikling. Den afghanske regering og FN's mission i Afghanistan (UNAMA) koordinerer den internationale støtte til implementeringen af ANDS. Det lave uddannelsesniveau, udbredt korruption og tradition for centralisering i linjeministerierne vanskeliggør implementeringen af ANDS, herunder særligt udbredelsen til provinsniveau. Kapaciteten hos en række centrale linjeministerier er dog forbedret inden for de seneste år, hvilket har resulteret i bedre udbredelse til provinsniveau af udviklingsindsatserne.

Fraværet af pålidelige data på provinsniveau vanskeliggør en nøjagtig beskrivelse af den sociale og økonomiske situation i Helmand. Der er ingen tvivl om, at Helmand, på trods af sin rige landbrugsjord, ligger i den lave ende af de sociale indikatorer på grund af det høje konfliktniveau i provinsen. Til gengæld er der tegn på, at forbedring af sikkerhedssituationen efterfulgt af stabiliseringstiltag relativt hurtigt medfører øget økonomisk aktivitet. Stabilisering i de befolkningstætte distrikter omkring Gereshk og Lashkar Gah i det centrale Helmand har i 2008 og 2009 vist denne tendens.

Danske indsatsområder i Afghanistan

Den samlede danske udviklingsbistand til Afghanistan var i 2009 på i alt 460,4 mio. kr. Tabellen nedenfor viser fordelingen på de danske indsatsområder.

Indsatsområde	Mio. kr.
Statsopbygning	112,5
Uddannelse	100
Forbedrede levevilkår	110,7
Nærområdeinitiativer	65
Mindre lokale projekter	1,7
Humanitære indsatser	39,5
Danske NGO'er	31
I alt	460,4

Statsopbygning

En af de væsentligste barrierer for etableringen af effektive og legitime statsinstitutioner i Afghanistan er korruption på alle niveauer i det politiske system og hos myndighederne. Opbygningen af effektive statsinstitutioner begrænses samtidig af manglende kapacitet, der primært skyldes et lavt uddannelsesniveau i det politiske system og ved myndighederne. Udfordringen er at øge tilliden mellem den afghanske regering og befolkningen og sikre, at politiske udmeldinger omsættes til konkret handling.

Den danske statsopbygningsindsats på 110 mio. kr. i 2009 har primært fokuseret på demokratiske processer, menneskeret-tigheder, civilsamfund samt politi. Danmarks generelle støtte til statsopbygning sker via Afghanistan-genopbygningsfonden

(Afghanistan Reconstruction Trust Fund, ARTF), som administreres af Verdensbanken. ARTF er ét af det internationale samfunds hovedinstrumenter i støtten til den afghanske regerings gennemførelse af den afghanske udviklingsstrategi, ANDS. Udover Danmark bidrager mere end 20 donorer til ARTF. Fonden bidrager til opbygning af den afghanske stat, reformer af den offentlige sektor, god regeringsførelse på nationalt og lokalt niveau samt finansiel kontrol og bekæmpelse af korruption. ARTF er med til at sikre levering af basale service ydelser inden for uddannelse og sundhedsområdet. Derudover betaler ARTF lønninger for 250.000 offentligt ansatte fordelt på alle Afghanistans 34 provinser. Danmarks har i 2009 desuden støttet bekæmpelse af korruption med 5 mio. kr. gennem et FN-program, der er rettet mod statsinstitutioner, medier og civilsamfundet i hele landet.

Demokratiske processer

Den massive valgsvindel ved præsident- og provinsrådsvalgene i 2009 viste, at der er lang vej igen, før der er opbygget solide demokratiske processer i Afghanistan. Udover fortsat kapacitetsopbygning vil der være behov for politisk pres fra det internationale samfund for at sikre fremdrift og engagement i de afghanske demokratiske processer. Danmark har i 2009 støttet kapacitetsopbygning af både parlamentarikere og parlamentets sekretariatspersonel med henblik på korruptionsbekæmpelse i parlamentet, styrkelse af kvinders politiske indflydelse og opbygning af parlamentarisk kultur og forståelse. Danmark har i 2009 støttet afholdelsen af præsident- og provinsrådsvalgene. Danmark har desuden støttet vælgeruddannelse, polititræning i valgprocedurer samt overvågning af valgprocesser.

Menneskerettigheder og civilsamfund

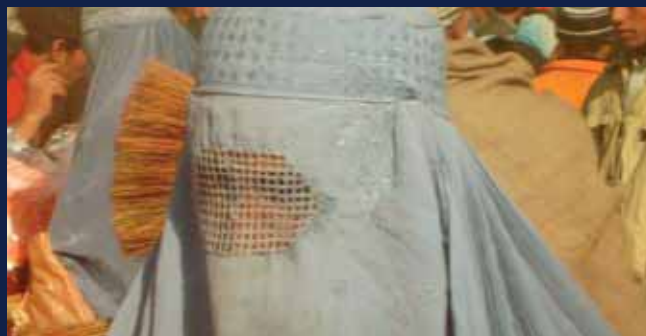
Menneskerettighedsovertrædelser i Afghanistan udgør fortsat et stort problem. Målt på den afghanske befolknings opbakning til ligestilling, er der dog anledning til forsigtig optimisme på menneskerettighedsområdet (87 pct. støtter at kvinder får lige adgang til uddannelse, mens 67 pct. mener, at kvinderne skal kunne arbejde uden for hjemmet). Danmark er fortsat en nøgleaktør på menneskerettighedsområdet i Afghanistan. Den afghanske menneskerettighedskommission (Afghanistan Independent Human Rights Commission, AIHRC), der arbejder for fremme og beskyttelse af menneskerettigheder, har bl.a. med dansk støtte gjort fremskridt siden etableringen i 2002. AIHRC anses i dag for at være en indflydelsesrig og relativ uafhængig statslig menneskerettighedsinstitution. Mere end 30.000 afghanere, heraf godt 40 pct. kvinder, har i 2009 deltaget i kommissionens aktiviteter og dermed opnået større menneskerettighedsforståelse. Arbitrære tilbageholdelser og grundløse anholdelser udgør stadig et problem. I kraft af

AIHRC's mandat har kommissionen efterforsket mere end 700 sager om påståede menneskerettighedskrænkelser samt medvirket til frigivelse af næsten 500 uretmæssigt frihedsberøvede børn, kvinder og mænd.

Kulturelle forhold kombineret med det lave uddannelsesniveau i Afghanistan udgør en barriere for forbedringer af kvinders rettigheder og vilkår. Udfordringen er bl.a. at øge kvinders adgang til retsvæsenet. Danmark har i 2009 støttet uddannelse af 45 forsvarsadvokater og 75 jurister med fokus på fremme af kvinders vilkår og rettigheder. Danmark har desuden støttet FN's udviklingsfond for kvinder (United Nations Development Fund for Women, UNIFEM), der bl.a. opretter kvindeherberger i udsatte områder, giver adgang til psykolog- og retshjælp og laver oplysningsvirksomhed om kvinders rettigheder. Endvidere har Danmark støttet kapacitetsopbygning af det afghanske udenrigsministerium.

FOKUS PÅ FORBEDRING AF KVINDERS RETTIGHEDER OG VILKÅR

Shakila (navnet opdigtet) er ugift og bor hos sine forældre. Efter en indkøbstur med sin kusine blev hun arresteret og sigtet for at have sex med en ukendt mand. Shakila nægtede sig skyldig, men anklageren påstod, at hun var løbet hjemmefra og var indgået i et ulovligt forhold. Afghanske forsvarsadvokater, der med dansk støtte yder gratis retshjælp og rådgivning til udsatte afghanske kvinder, påtog sig sagen. Efter to lange retssager lykkedes det forsvarsadvokaterne at få Shakila frikendt.

Udviklingen af et stærkt civilsamfund i Afghanistan er nødvendig for at holde regeringen og lokale myndigheder ansvarlig over for befolkningen. Begrænset ytringsfrihed, en forværret sikkerhedssituation samt modvilje blandt korrupte nationale og lokale magthavere er imidlertid store udfordringer.

Danmark har i 2009 støttet udviklingen af civilsamfundet gennem et afghansk menneskerettighedsnetværk. Netværket er vokset fra 58 til 82 medlemsorganisationer, har åbnet endnu et regionalt kontor og er nu aktiv i fem regioner. Fokus har været på fremme af menneskerettighedsdagsordenen og kapaciteten hos medlemsorganisationer. For at fremme pressefriheden har Danmark støttet træning af mere end 80 journalister i dels personlig sikkerhed, dels i at arbejde med sensitive emner som korruption og narkotikaøkonomien.

Politi

Det er en særlig vigtig opgave at opbygge de afghanske sikkerhedsstyrker, herunder etablering af en effektiv, kompetent og demokratisk kontrolleret politistyrke. Den afghanske politistyrke er præget af korruption, mangel på materiel og dårlig uddannelse, hvilket underminerer den folkelige opbakning til regeringen. Politiarbejde farligt i Afghanistan, hvor der bliver dræbt tre gange så mange fra politiet som fra den afghanske hær. 59 pct. af politistyrken i Helmand udskiftes hvert år: 10 pct. dræbes, 13 pct. såres og 36 pct. forlader tjenesten som følge af opiumsmisbrug eller desertering. Den afghanske regering har forsøgt at imødegå korruptionsproblemer med oprettelse af en intern korruptions- og kriminalitetsbekæmpelsesenhed, der har ført til arrestation af en række højtstående embedsmænd samt politifolk. Endvidere har vedtagelsen af en ny lønpakke i november 2009 betydet en forøgelse af grundlønnen til alle politifolk på 45 USD samt en forøgelse af det daglige faretillæg, der udbetales til betjente i højtrusselsområder, som f.eks. Helmand, fra 2 til 2,50 USD. En politibjent i Helmand vil dermed stige i løn fra 180 USD til 240 USD om måneden. Lønpakken forventes at forbedre mulighederne for at rekruttere og fastholde personel samt skabe ligestilling med den afghanske hær. Etableringen af et mobiltelefonbaseret lønudbetalingssystem vil desuden sikre, at lønninger udbetales direkte til den enkelte politibjent. Tidligere blev lønninger kanaliseret via provins- og distriktsmyndigheder og blev genstand for korruption.

Danmark fortsætter sit store engagement i EU's politimission (EUPOL Afghanistan), som siden oktober 2008 har været under ledelse af danskeren Kai Vittrup. Danmark har ultimo

2009 to udsendte politifolk i Helmand samt en i Bamyan-provinsen og 14 personer i hovedkvarteret i Kabul. Danmark støtter endvidere finansieringen af EUPOL's operative behov, f.eks. uddannelsesmaterialer. Danmark har i EU gjort ihærdige forsøg på at sikre at EUPOL styrken når op på de forudsete 400 udsendte.

Danmark arbejder også i partnerskab med Storbritannien og EUPOL på at opføre et permanent polititræningscenter i Helmand. Norge har også tilkendegivet interesse i projektet. Polititræningscenteret er et vigtigt element i opbygningen af afghansk kapacitet i Helmand. Oprettelsen af disse faciliteter er én af forudsætningerne for uddannelsen af en voksende afghanske politistyrke, der vil spille en vigtig rolle i at skabe fred og sikkerhed i distrikterne i hele landet.

Danmark indtrådte i den internationale bestyrelse for koordineringen af politisamarbejde (International Police Coordination Board, IPCB) i marts 2009 og forøgede derved fokus på udviklingen af det afghanske nationale politi. I opløbet til præsident- og provinsvalgene i 2009 bidrog Danmark med 10 mio. kr. i støtte til en umiddelbar udvidelse af politistyrken med op til 10.000 mand i særligt udsatte provinser, herunder Helmand. Endvidere blev Kabul City Police forøget med 4.800 politifolk. Det danske bidrag gjorde også, at Danmark indtrådte som medlem af styringskomiteén for den internationale lov og orden-fond for Afghanistan (Law and Order Trust Fund for Afghanistan, LOTFA), som har ansvaret for at koordinere det internationale samfunds finansiering af det afghanske politi.

Uddannelse

På trods af lav kapacitet, en forværret sikkerhedssituation og logistiske udfordringer er der opnået betydelige resultater på uddannelsesområdet i 2009, men der er stadig store udfordringer. Årtiers krig har efterladt uddannelsessystemet i ruiner, og der skønnes at være omkring 11 millioner analfabeter over 15 år i Afghanistan. Men der er sket store fremskridt siden Taleban-styrets fald i 2001, hvor under en mio. børn havde adgang til undervisning. I dag er tallet vokset til ca. 7 mio. børn, hvoraf ca. en tredjedel er piger, mens praktisk talt ingen piger gik i skole under Taleban-styret. Der er bygget mere end 3.500 skoler i de sidste fem år, og antallet af lærere er syvdoblet - 28 pct. af dem er kvinder. Undervisningsministeriets kapacitet har dog ikke fulgt med. Det har været en stor udfordring at udvikle og trykke skolebøger nok til det hastigt voksende antal elever. De reelle effekter af det forbedrede uddannelsesniveau vil først kunne ses senere.

Under Taleban var der ganske få piger der gik i skole. I dag går 7 mio. børn i skole, heraf er ca. en tredjedel piger.

Danmarks støttede i 2009 uddannelsessektoren i Afghanistan med 100 mio. kr. Støtten er fokuseret på grundskoleuddannelse, herunder læseplanlægning, læreruddannelse, bøger og materialeudvikling, byggeri samt administrativ kapacitetsopbygning.

Siden 2005 har Danmark sammen med USA finansieret trykning af over 40 millioner skolebøger. I 2009 blev yderligere godt 15 mio. skolebøger trykt og knap 50 mio. bøger blev fordelt til provinser og distrikter samt til NGO'er, der arbejder med uddannelse. For at sikre, at skolebøgerne fordeles til hele landet har Danmark støttet opbygning af lagerfaciliteter i en række provinser og distrikter med 10 mio. kr. i 2009. Det sikrer et kvalitativt højere og mere ensartet grundlag for undervisningen. Undervisningsministeriet er også ramt af korruption. Det imødegås ved at opbygge regelkendskab, øge transparenten i procedurerne og indføre eksterne kontrolforanstaltninger. Det vurderes at have givet betydelige resultater på skolebogsområdet. På personaleområdet er der indført meritbaserede ansættelsesprincipper og individuelle præstationsevalueringer. Kapacitetsopbygning og modernisering af provins- og distriktsniveauer udestår fortsat.

Danmark har i 2009, gennem den danske NGO DAARTT (Dansk bistand til rehabilitering og uddannelse i Afghanistan) støttet Undervisningsministeriets arbejde med reintegration af flygtningebørn. Dette har resulteret i opførelse af et stort antal skoler specifikt for denne målgruppe. Danmark har desuden bidraget til DARTTs opførelse af 130 klasseværelse med 10 mio. kr. i 2009.

Skoleelever med nye skolebøger

Gennem Verdensbanken har Danmark i 2009 indledt støtte til et særligt jobskabelsesinitiativ for unge kvinder som et treårs pilotprojekt. Målet er at tilbyde faglige færdigheder til unge kvinder i alderen 16-30 år med henblik på at øge deres chance for at få beskæftigelse i vækstsektorer i den afghanske økonomi.

Danmark støtter Undervisningsministeriet med fire rådgivere (to nationale og to regionale). Den danske støtte muliggør desuden placeringen af godt 160 rådgivere i Undervisningsministeriet. Herudover stiller Danmark to eksperter i hhv. højere uddannelse og teknisk-faglige uddannelser til rådighed for FN's mission i Afghanistan (UNAMA) med henblik på at styrke donorkoordination og politikudvikling.

I 2009 blev uddannelsesstøtten til Helmand fuldt integreret i det nationale uddannelsesprogram. Udover Danmarks to uddannelsesrådgivere i Helmand er der ansat to nationale rådgivere i provinsen: en ingeniør til at overvåge skolebyggeri samt en uddannelsesrådgiver, der bistår med tolkning, lokal kontakttablering og logistisk støtte i forbindelse med den igangværende udstrækning af uddannelsesmuligheder til særligt svære områder. Den skrøbelige sikkerhedssituation betyder, at kun ca. 40 pct. af de registrerede skoler i Helmand er åbne. I midten af 2009 skønnes antallet af elever i Helmand at være ca.

63.700. En stigning i forhold til 2008, hvor ca. 55.000 skønnes at gå i skole. Danmark er i færd med at opføre ni skoler og tre kollegier. En del af byggeriet er imidlertid forsinket på grund af den vanskelige sikkerhedssituation og forventes først færdiggjort i 2010/2011. Et stipendieprogram vil give op til 2.000 elever fra fjerne områder eller områder afskåret af konflikten adgang til uddannelsesinstitutioner. Forberedelser til ombygningen af en teknisk skole i Gereshk er også påbegyndt. Ombygningen skal blandt andet etablere værkstedsfaciliteter til metal-, elektronik- og tømreruddannelser.

DANSK STØTTE TIL SKOLE BYGGERI I HELMAND

Indtil september 2008 var der ikke nogen skole i Safian i Helmand-provinsen, og børnene måtte gå en lang vej for at få undervisning, der foregik i et telt på lærerseminariets grund i distriktshovedkvarteret i Lashkar Gah. Med det danskstøttede byggeri af Dosti-skolen, der gik i gang i 2007, ligger der i dag en stor skole med 16 lokaler i det forsømte område, der i årtier har været hjemsted for flygtninge. Skolen ligger der, hvor børnene bor og den betjener omkring 2000 elever, der er flygtet fra de usikre områder.

Forbedrede levevilkår

En mærkbar forbedring af levevilkårene i lokalsamfundene er en af forudsætningerne for den afghanske befolknings tiltro til regeringens autoritet og myndighedsudøvelse og dermed en begrænsning af oprørsgruppernes indflydelse. Den største udfordring har været at udbrede indsatsen til lokalsamfundene i de mest uoprægede provinser, herunder Helmand, hvor oprørsgrupperne i visse områder har dræbt deltagere i regeringens udviklingsprogrammer.

Danmark støttede i 2009 forbedringen af levevilkår med 110,7 mio. kr. Danmark støtter bekæmpelse af fattigdom i Afghanistan gennem støtte til af en række nationale udviklingsprogrammer. Et af de væsentligste er det nationale solidaritetsprogram (National Solidarity Programme, NSP), der giver bloktilskud til landsbyer, som derefter selv gennemfører lokale udviklingsprojekter. Forudsætningen for tilskud er etablering af demokratisk valgte lokale udviklingsråd. Programmet har fungeret siden 2003 og havde i oktober 2009 etableret mere end 22.000 udviklingsråd, herunder 500 i Helmand. Det endelige mål på 31.000 udviklingsråd forventes opnået i løbet af programmets næste fase, hvorved samtlige landets omkring 40.600 landsbyer vil være omfattet. Siden programmets start er der uddelt i alt godt 674 mio. USD i bloktilskud (per oktober 2009), der typisk er blevet anvendt til etablering eller forbedring af veje, drikkevandsforsyning, kunstvanding, små vandkraftværker, skoler og sundhedsklinikker. NSP er et af de vigtigste programmer i indsatsen for at styrke god regeringsførelse lokalt samt at binde regeringen tættere sammen med befolkningen.

NSP FORBEDRE LEVEVILKÅR I LOKALSAMFUNDENE

I 2005 valgte beboerne i landsbyen Haji Daod i Helmand at oprette et lokalt udviklingsråd under NSP-programmet. Lokale udviklingsråd – der består af landsbyboere fra den enkelte landsby – identificerer og varetager udviklingsprojekterne. I Haji Daod havde de længe haft problemer med byens drikkevand, der var årsag til sygdom hos børn og voksne. Under det lokale udviklingsråd og med penge fra NSP gik landsbyens 258 familier sammen om et projekt, der skulle sikre rent drikkevand. 25 nye vandpumper blev installeret i landsbyen, der nu har adgang til rent drikkevand.

Danmark har i 2009 også støttet et nationalt mikrofinansieringsprogram (Microfinance Investment Support Facility for Afghanistan, MISFA). MISFA har stor betydning for den fattigste del af befolkningen, specielt kvinder. Gennem 15 partnerorganisationer har MISFA ydet lån til enkeltpersoner som støtte til små forretningsinitiativer. Dette stimulerer lokaløkonomien inden for bl.a. handel, håndværk og landbrugsaktiviteter. Programmet havde i oktober 2009 godt 440.000 låntagere, hvoraf 60 pct. er kvinder. Alene i første halvdel af 2009 uddelte MISFA knap 140.000 nye lån, heraf 967 lån i Helmand.

Foto: UNAMA

I september 2009 indgik Danmark endvidere aftale om støtte til det nationale lokaludviklingsprogram (National Area Based Development Programme, NABDP), der koordinerer udvikling af infrastruktur og kapacitetsopbygning på distriktsniveau.

Danmark indgik i slutningen af 2009 en aftale med Storbritannien og Den Asiatiske Udviklingsbank (Asia Development Bank, ADB) om dansk støtte på ca. 64 mio. kr. til renovering af vandkraftværket med tilhørende elforsyningsnet i Gereshk i Helmand-provinsen med et samlet budget på ca. 330 mio. kr. Stabil strømforsyning vil bidrage til at forbedre levevilkår i området og vil danne basis for udvikling af småhåndværk og forarbejdnings-virksomheder. Herunder en stabilisering af afsætningsmulighederne for afgrøder i området og dermed tilskynde bønder til at omlægge produktionen fra opium til konventionelle afgrøder. Renoveringsarbejdet forventes påbegyndt primo 2010.

I 2009 støttede Danmark sammen med Storbritannien guvernør Mangals hvedeprogram (Helmand Alternative Livelihoods Programme, HALP), der skal skabe alternative indtjeningskilder til opiumsdyrkning for befolkningen i Helmand. Den danske støtte er specifikt gået til finansiering af 4.000 tons forbedret hvedesåsæd og 9.000 tons kunstgødning, som fordeles til ca. 40.000 bønder. En mindre del af programmet har imidlertid været ramt af korrupsion i form af undervægt i leverancer, forfalskede modtagerlister og tyveri under transport i forbindelse med uddeling af dele af såsæden. Guvernør Mangal greb ind med arrestation af mistænkte. Der er rejst sigtelse mod embedsmænd fra provinsguvernørens kontor og landbrugsministeriets provinstdirektorat. Programmet har dog sammen med bl.a. stigende hvedepriser haft en positiv effekt og det er i 2009 lykkedes at reducere opiumsdyrkingen i Helmand med en tredjedel fra ca. 100.000 hektarer til ca. 70.000 hektarer.

Nærområdeindsatsen

Den første fase af nærområdeindsatsen i Afghanistan blev gennemført fra 2005 til 2009 i partnerskab med:

- FN's flygtningehøjkommissariat (Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR), der siden 2001 har sikret tilbagevenden og reintegration af mere end 4,3 mio. flygtninge.
- Norsk Flygtningehjælp, som har bidraget med informations- og rådgivningsindsats, bl.a. med henblik på håndtering af tvister om jord og ejendom.
- Danish Assistance to Afghan Rehabilitation and Technical Training (DAARTT), som har stået for bygning og rehabilitering af skoler
- Afghan Independent Human Rights Commission (AIHRC), som har monitoreret tilbagevendingsprocessen.
- Den Internationale Migrationsorganisation (International Organization for Migration, IOM), som har støttet reintegration af afghanere hjemvendt fra Danmark (Return of Afghan National to Afghanistan - RANA), udvikling af Indenrigsministeriets dokument-verifikationsenhed (ID Checking Unit -IDCU)samt støttet højtuddannede hjemvendte afghanere (Return of Qualified Afghans - RQA).
- National Solidarity Programme (NSP), som er blevet inddraget på forsøgsbasis for målrettet at støtte lokalsamfund med ekstraordinært mange tilbagevendte flygtninge.

Erfaringer fra den første fase af nærområdeindsatsen peger på, at de fire centrale problemer i reintegration af flygtninge er manglende adgang til bolig og til rent drikkevand, ringe mulighed for indkomstskabelse og mangel på retlig beskyttelse. Med dette for øje blev anden fase af nærområdeindsatsen i Afghanistan udviklet i løbet af 2009. I november 2009 blev der bevilliget 140 mio. kr. til denne fase, og kontrakter blev indgået med fire partnere - UNHCR, Norsk Flygtningehjælp, NSP og Danish Committee for Aid to Afghan Refugees (DACAAR). De fire partners aktiviteter startede først i januar 2010 og vil stække sig over 24 måneder. Samlet vil programmet bl.a. omfatte drikkevandsforsyning til mere end 70.000 personer per år, indkomstskabelse for omkring 50.000 personer per år, og retlig information og bistand samt relateret træning til over 20.000 personer per år, ligesom tusinder vil få adgang til en bolig.

Foto: UNAMA

Strategisk kommunikation

Formidling af den danske indsats blev øget i 2009 og har to primære målgrupper: den danske og den afghanske befolkning. Den danske befolkning skal have et nuanceret og ærligt billede af både den civile og militære indsats og derved et godt grundlag for at kunne følge udviklingen i Afghanistan. Den anden målgruppe er den afghanske befolkning, herunder befolkningen i Helmand, med fokus på at støtte den afghanske regerings kommunikationsindsats.

For at sikre en bred dækning af den samlede danske indsats i Afghanistan støtter de danske udsendte i Kabul og Helmand samt myndighederne i Danmark danske mediers arbejde i Afghanistan. Danmark har også ydet en væsentlig indsats i forhold til NATO Channel, hvis produkter om indsatsen i Afghanistan i stort omfang anvendes af afghanske medier. På oplysningssiden gennemførte danske myndigheder foredrag på skoler og gymnasier, deltog i seminarer og workshops, afholdt pårørendearrangementer, støttede og producerede flere dokumentarfilm, formidlede mediedækning af afghanske politikere og nøglepersoner på besøg i Danmark og har igangsat udvikling af undervisningsmateriale. Derudover er der etableret omfattende temasider på Internettet (www.Afghanistan.um.dk; www.fmn.dk; www.hok.dk) med oplysninger om den seneste udvikling.

Det er et centralt formål at placere den afghanske regering stærkere i forhold til befolkningen, og kommunikation er en komponent i dette. Danmark støtter grundlæggende to initia-

tiver. Det ene er lokale radiostationer, der bringer nyheder mv. Det andet er udlevering af håndholdte radioer. Derudover arbejder Danmark for at sikre pressefrihed og forbedre afghanske journalisters vilkår. Radio er det vigtigste elektroniske kommunikationsmiddel i Helmand. De lokale borgmestre, politimestre, provins- og distriktsguvernører kan her kommunikere den afghanske regerings budskaber til befolkningen via det lokale 'radio in a box'-system, der dækker de befolkningstætte områder i provinsen. PRT'et arbejder desuden på at øge sendevidden for de lokale radiostationer. For at øge andelen af befolkningen, der har adgang til radiomediet, har danske soldater uddelt 800 håndholdte radioer, der kan genoplades med et lille håndsving. Desuden er guvernørens kommunikationskontor opbygget af PRT'et og støttes fortsat.

Den danske indsats i Helmand

Stabilisering og udvikling

I Helmand sker stabiliserings- og udviklingsindsatsen gennem ISAF's integrerede civil-militære provins-genopbygningsråd (Provincial Reconstruction Team, PRT). Med civile personelbidrag fra USA, Storbritannien, Danmark og Estland samt militære repræsentanter fra samme lande (Estland undtaget) har PRT'et nu mere end 200 civile og militære medarbejdere fordelt mellem hovedkvarteret i Lashkar Gah og distriktskontorer i Musa Qala, Sangin, Gereshk, Nad-e-Ali, Nawa, Garm-sir samt Khani-shen. Danmark besætter fortsat en souschefstilling i PRT'et med fokus på strategiudvikling og planlægning. I Lashkar Gah arbejder sektoreksperter på at implementere stabiliserings- og udviklingsindsatser inden for retssikkerhed, god regeringsførelse, uddannelse, sundhed, infrastruktur, økonomisk udvikling samt narkotikabekæmpelse. Stabiliseringsprojekterne skal bygge bro til de egentlige udviklingsprogrammer. To af disse sektoreksperter er internationale uddannelsesrådgivere udsendt af Danmark.

Stabiliseringsindsatserne i Helmand finansieres primært af Storbritannien med ca. 197 mio. kr. Størstedelen af PRT-aktiviteterne er rettet mod opbygning af provins- og distriktsbaseret afghansk kapacitet, herunder etablering af den nødvendige infrastruktur. Projekter gennemført af PRT'et aftales i samarbejde med afghanske regeringsrepræsentanter på provins- og distriktsniveau og sikrer dermed den fornødne afstemning med nationale planer.

PRT'ets rådgivere er fordelt mellem politiske rådgivere samt stabiliserings/udviklingsrådgivere, herunder tre dansk-ansatte

stabiliseringsrådgivere i Gereshk. Stabiliseringsrådgiverne er et vigtigt forbindelsesled til de lokale afghanske myndigheder. De lokale myndigheder arbejder generelt ud fra en centralt styret, men lokalt udviklet plan med et budget for Gereshk på ca. 8,5 mio. kr. for finansåret 2009/2010. Rådgiverne bistår distriktsguvernørerne med at identificere lokale udviklingsbehov og hjælper med at udarbejde projektforslag til at understøtte udviklingen i distriktet. De arbejder også tæt sammen med udvalgte medlemmer af distriktsrådene og andre indflydelsesrige medlemmer af lokalsamfundet. Samtidig er de danske stabiliseringsrådgivere med til at kvalitetssikre civile stabiliseringstiltag iværksat af forsvaret (budget på 1,4 mio. kr. per hold), herunder i udsatte og ødelagte områder. Rådgiverne understøtter endvidere planlægning og implementering af større udviklingsprogrammer, f.eks. landevejsbyggeri mellem Lashkar Gah og Gereshk og vandkræftværket i Gereshk.

Den afghanske regerings begrænsede tilstedeværelse på distriktsniveau var i 2009 fortsat én af de største udfordringer for en mere langsigtet udviklingsindsats i Helmand-provinsen. Uden mere permanent og solid regeringstilstedeværelse på distriktsniveau mangler et betydeligt element i vejen mod civil kapacitetsopbygning.

Forsvaret bidrager til udviklingen i Helmand gennem skabelsen af den sikkerhed, som er en forudsætning for udviklingsarbejdet. Et mere specifikt bidrag til den civile stabiliseringsindsats blev udført af CIMIC (Civilian Military Cooperation, danske soldater der bl.a. er uddannet til at samarbejde med civile) og britiske støtteenheder (de såkaldte MSST – Military

Stabilisation Support Teams) i tæt samarbejde med PRT'ets civile stabiliseringsrådgivere. Hovedformålet med CIMIC og MSST var at understøtte de militære operationer bl.a. ved at skabe kontakt til lokale nøglepersoner og ved at identificere og støtte mindre projekter. Projekterne omfattede bl.a. brønde, veje og materiale til skoler som den første basale stabilisering. Det var derfor et godt tegn, at der i det danske ansvarsområde var brug for en stadig mindre CIMIC-indsats, fordi områderne var ude over den første umiddelbare stabilisering. CIMIC forventes at bruge ca. 1 mio. kr. i 2009.

Som led i den danske samtækningsmodel udfører CIMIC og MSST fortsat en række opgaver, der går ud over traditionel

CIMIC. CIMIC understøttede PRT'ets stabiliseringsrådgivere med at identificere og støtte større projekter, der blev finansieret af PRT'et. Derfor har den danske kampgruppe sammen med stabiliseringsrådgiverne anvendt ca. 2,8 mio. kr. til egentlige stabiliseringsprojekter. CIMIC har også støttet britiske og afghanske enheder.

SAMTÆNKET CIVIL-MILITÆR PLANLÆGNING

Forbindelsen mellem provinshovedstaden Lashkar Gah og det økonomiske center, Gereshk, og med de omkringliggende landbrugsområder har gennem lang tid været vanskelig. Dels har Taleban kontrolleret området mellem Lashkar Gah og Gereshk og dermed hindret fri bevægelse af landbrugsprodukter og lokalbefolkningen. Dels har ISAF ikke tidligere prioriteret styrker i dette område. I starten af 2009 faldt finansieringen af en større vej på plads og den asiatiske udviklingsbank arbejder nu sammen med DFID på det tekniske design. Vejen vil gå igennem Nad-e-Ali og følge hovedkunstvandingskanalen vest for Babaji op til hovedvej 1. Den danske indsats i PRT'et har bidraget til den civil-militære planlægning forud for operation "Panterens klør", som over sommeren 2009 netop havde til formål at reducere Talebans indflydelse i området mellem Lashkar Gah og Gereshk og dermed muliggøre opstart af vejkonstruktionen. Det forventes, at det egentlige arbejde på vejen vil starte medio 2010.

Kapitel 6 Matrix

Målsætninger og benchmarks for opbygning af sikkerhed i 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
Den afghanske regering er i stand til selv at håndhæve sin autoritet og opretholde sikkerheden i Helmandprovinsen.	<p>Danmark vil, primært i ramme af Task Force Helmand, direkte og/eller indirekte bidrage til: Øget tilstedeværelse og myndighedsudøvelse af de afghanske sikkerhedsstyrker i byerne og på vejnettet.</p> <p>Kriminelle handlinger, herunder narkotikakriminalitet, reduceres.</p> <p>Der er påbegyndt opbygning og udvikling af de afghanske sikkerhedsstyrkers infrastruktur og kapacitet.</p> <p>Det afghanske politi kan, støttet af den afghanske hær, opretholde et sikkerhedsniveau der delvist kan afholde oprørsgrupperne fra at sive tilbage til områder, hvorfra de er blevet fortrængt, samt reducere oprørsgruppernes evne til at intimidere lokalbefolkningen til ikke at støtte myndighederne.</p> <p>Det afghanske politis adfærd over for befolkningen forbedres.</p> <p>Støtte til vælgerregistreringen og afholdelsen af præsidentvalget i 2009.</p>	<p>Oprørsgruppernes muligheder for at angribe ISAF og de afghanske sikkerhedsstyrker, eller hindre udbredelsen af den afghanske regerings autoritet reduceres.</p> <p>De afghanske sikkerhedsstyrker er delvist i stand til, støttet af ISAF, at planlægge og gennemføre sikkerhedsoperationer med følgende effekt:</p> <p>Forbedret sikkerhed i og omkring de seks befolkningscentre i Helmand, herunder forbedret sikkerhed på vejnettet.</p> <p>Sikkerheden omkring distriktscentrene er tilstrækkelig til, at de civile afghanske myndigheder kan planlægge og gennemføre basal myndighedsudøvelse.</p>	<p>Oprørsgruppernes evne til at angribe ISAF blev ikke mindre i perioden. Oprørsgrupperne anvendte overvejende selvmords- og vejsidebomber, men til tider også direkte skydende våben. ISAF var desuden til stede i flere befolkningstætte områder end 2008.</p> <p>De afghanske sikkerhedsstyrker blev i 2009 i stigende omfang i stand til at gennemføre selvstændige operationer.</p> <p>Sikkerheden i og omkring de 6 befolkningscentre er blevet forbedret. Sikkerheden i Gereshk by var så god, at ISAF (DABG) kunne påbegynde en gradvis overdragelse af sikkerhedsansvaret i Gereshk by til afghanske sikkerhedsstyrker.</p> <p>Operation Panterens kløer har skabt forudsætningerne for gennemførelse af ”hold”-operationer i området mellem Gereshk og Lashkar Gah. Denne udmøntning af ISAF fokus på civilbefolkningen, vil på sigt skabe forudsætningerne for udvikling af Helmands centrale befolkningstætte område.</p> <p>Tilgangen af amerikanske styrker i Helmand har medført en forbedret sikkerhed i dele af provinsen, herunder specielt Garmser.</p>

Målsætninger og benchmarks for opbygning af sikkerhed i 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
		<p>Sikkerheden i og mellem befolkningscentrene understøtter kerneområder i stabilisering og udvikling af provinsen civilt, politisk, økonomisk, socialt m.v.</p> <p>Korruptionen i de afghanske sikkerhedsstyrker reduceres.</p> <p>Antallet af de groveste typer af kriminelle handlinger begynder at falde.</p> <p>Der sker fremskridt med kapacitetsopbygningen af politiet hen imod målsætningen om en fungerende styrke på 3700 politifolk i Helmand.</p> <p>Befolkningen begynder at få en mere positiv opfattelse af de afghanske sikkerhedsstyrkers tilstedeværelse, herunder særligt politiet, ligesom der er begyndende tillid til, at tilstedeværelsen er permanent.</p>	<p>Sikkerheden i Gereshk var tilstrækkelig til, at afghanske myndigheder kunne operere. Lokale myndigheders kapacitet var dog så begrænset, at kun få ministerier er repræsenteret på distriktsniveau.</p> <p>Korruption blandt afghanske sikkerhedsstyrker var stadig et massivt problem. En lønreform i de afghanske sikkerhedsstyrker har medført en lønforøgelse på 33 pct., hvilket forventes at ville reducere korruptionen i politiet.</p> <p>Uvist – der findes ikke kriminalstatistik.</p> <p>Pr. 1. december er politistyrken i Helmand på ca. 3200 mand. Ved udgangen af 2009 gennemfører ca. 450 betjente yderligere træning via Focus District Development program (FDD). FDD programmets nuværende uddannelses-kapacitet på ca. 150 mand/8 uger planlægges øget til 250 mand/8 uger i foråret 2010.</p> <p>Flertallet af befolkningen i den sydvestlige del af landet (Nimroz, Helmand, Kandahar, Uruzgan og Zabul) vurderer fortsat sikkerhedssituationen som dårlig (68 pct. i 2009 og 74 pct. i 2008). På landsplan har befolkningen generelt større tiltro til den afghanske hær (ANA) end til politiet (ANP), der fortsat er præget af udbredt korruption. Vurderingen af ANA og ANP's kapacitet er forbedret. Vurderingen af ANA og ANP's evne til at opretholde sikkerhed samt deres behov for støtte fra internationale styrker er imidlertid stort set uændret.</p>

Målsætninger og benchmarks for opbygning af sikkerhed i 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
		<p>Befolkningen begynder at blive mindre påvirkelig over for intimidering fra oprørsgrupperne.</p> <p>Hovedparten af befolkningen begynder at anerkende de afghanske myndigheders autoritet og søger aktivt at samarbejde med disse.</p> <p>De afghanske sikkerhedsstyrker kan, støttet af ISAF, varetage sikkerheden omkring valghandlingerne.</p> <p>Befolkningen er generelt af den opfattelse, at der har været et tilfredsstillende niveau af sikkerhed i forbindelse med valghandlingerne, således at store dele af befolkningen har kunnet deltage. Der stilles derfor generelt ikke alvorlige spørgsmål ved valgets resultat.</p>	<p>Befolkningen i de uoprægede sydlige provinser i Afghanistan er generelt mere bekymrede for deres sikkerhed end i det nordlige og centrale af landet (62 pct. i sydvest, 46 pct. i Kabul, 41 pct. i nordvest). Hvilket også kom til udtryk i den lave valgdeltagelse i Helmand. Der er dog tegn på forbedringer. F.eks. er antallet af åbne skoler i Helmand steget i 2009 (fra ca. 22 pct. i 2008 til ca. 40 pct. i 2009) samt i antallet af registrerede elever (fra ca. 55.000 i 2008 til ca. 63.700 i 2009).</p> <p>De afghanske myndigheders kapacitet i Helmand er fortsat meget begrænset og kun få ministerier er repræsenteret på distriktsniveau (primært Undervisningsministeriet, Ministeriet for landlig Rehabilitering og Udvikling og Landbrugsministeriet).</p> <p>De afghanske sikkerhedsstyrker varetog i vid udstrækning sikkerheden omkring valget. På trods af alvorlige trusler mod valget fra oprørsgrupper lykkedes det ikke at gennemføre større angreb mod valget.</p> <p>Trusler og intimidering betød, at ikke alle havde adgang til at stemme. Valget var samtidigt præget af omfattende valgsvind. Dette var specielt udtalt i det sydlige Afghanistan. Der var ingen større direkte angreb mod valget i det danske ansvarsområde. Der kunne sættes spørgsmålstegn ved valgresultatet – men ikke pga. sikkerhedssituationen.</p>

Målsætninger og benchmarks for træning af den afghanske hær i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
Den afghanske regering er i stand til selv at håndhæve sin autoritet i Helmandprovinsen.	<p>Der udsendes foråret 2009 et GHQ OMLT til støtte for den afghanske hærs drift af en kaserne med tilhørende faciliteter med henblik på at bidrage til udviklingen af de nødvendige afghanske strukturer til opretholdelse af sikkerhed i Helmandprovinsen.</p> <p>Donationen af morterer til den afghanske hær indledes, idet uddannelsen af ANA instruktører påbegyndes.</p>	<p>Op til cirka 4.000 soldater ved den afghanske hærs enheder i Helmand skal have gennemgået et træningsforløb ved årets udgang.</p> <p>Heraf skal cirka 2.500 soldater, som indgår i de fire nuværende infanteribataljoner i provinsen, have gennemført træning, der sætter infanteribataljonerne i stand til selvstændigt at gennemføre operationer.</p> <p>Cirka 1.000 soldater, som indgår i de nuværende støttebataljoner i provinsen (artilleri og logistik) skal have gennemført træning, der sætter de to bataljoner i stand til at levere kampstøtte og logistisk støtte til den afghanske hærs kampenheder i Helmand.</p>	<p>Opbygning af de afghanske sikkerhedsstyrker er forsat i 2009 og i november 2009 er status at den afghanske hær er på 97.200 (mod ca. 80.000 i 2008) og det afghanske politi er på 93.809 (mod ca. 82.000 primo 2009).</p> <p>I Helmand er status for den afghanske hær, at der er ni kandakker (en kandak består af 500-800 soldater) med i alt 5648 soldater. Af disse er knap 2/3 til tjeneste, mens de resterende er på ferie, syge eller udeblevne. Der pågår i udgangen af 2009 endvidere tilførsel af yderligere styrker.</p> <p>De ni kandakker er opdelt på syv "ground holding" kandaks (infanteribataljoner), en støttekandak og en logistik-kandak.</p> <p>Da kandakkerne primært koncentrerer sig om at sikre installationer og områderne tæt omkring disse, har ISAF ikke gennemført uddannelse i operationer på kandakniveau indtil nu. Dog har "ground holding" kandakken i Musa Quala opnået karakteren "milestone 1", der indebærer at kandakken selvstændigt kan gennemføre operationer.</p>

Målsætninger og benchmarks for træning af den afghanske hær i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
		<p>Cirka 200 soldater, som indgår i den nuværende garnisonsenhed i provinsen, og som det danske OMLT tilknyttes, skal have gennemført træning, der sætter garnisonsenhed i stand til at planlægge og gennemføre basale støtte funktioner samt operativ drift af den afghanske hærs basefaciliteter i Helmand støttet og monitoreret af ISAF.</p>	<p>Det danske mentorhold har forbedret den afghanske garnisonsenhedens (ca. 300 soldater) evne til at arbejde struktureret og koordineret, både i relation til lejrdriften, men også i relation til de enheder fra den afghanske hær som opholder sig i lejren. Mentorholdet tilpasser løbende vejledningsniveauet til de afghanske behov.</p> <p>Donationen af et 60 millimeter Let Mortérssystem til den afghanske hær er blevet iværksat. Mortérsystemet består både af materiel og uddannelse til en samlet værdi af ca. 25 millioner kroner. Donationen forventes efter planen at blive afsluttet i 2011.</p>

Målsætninger og benchmarks for regeringsførelse i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
<p>Den afghanske regerings indflydelse/tilstedeværelse i Helmand øges.</p> <p>Det internationale samfund og NGO'er kan under afghansk lederskab fortsætte genopbygningen i Helmand.</p>	<p>Yderligere styrkelse af god regeringsførelse på provins- og distriktsniveau.</p> <p>Stabilisering af Helmand således at udvikling kan finde sted i provinsen.</p>	<p>Yde kontinuerlig dansk finansiel støtte og rådgivning målrettet initiativer, der skaber bedre regeringsførelse på lokalt niveau.</p> <p>Skabe muligheder for provinsadministrationens øgede tilstedeværelse i større dele af provinsen, herunder konkret at flere repræsentanter fra Lashkar Gah provinsadministrationen understøtter udviklingen på lokalt niveau i Gereshk.</p> <p>Valg af lokalråd i Gereshk, som indgår aktivt i beslutningsprocesserne på lokalt niveau.</p> <p>Gennemførelse af troværdig valgproces i Helmand provinsen. Et konkret mål for Gereshk er en valgdeltagelse på niveau med sidste valg.</p>	<p>Danmark har i 2009 støttet statsopbygning med 110 mio. DKK på nationalt plan, der bl.a. implementeres lokalt i Helmand gennem nationale programmer. De danske stabiliserings rådgivere og repræsentanter fra den danske kampgruppe holder ugentlige møder med distriktsguvernøren og borgmesteren i Gereshk.</p> <p>Tilstedeværelsen af repræsentanter fra provinsadministrationen i Gereshk er forsat begrænset. Danmark arbejder via PRT Helmand for at linjeministerierne etablerer en bredere repræsentation på distriktsniveau. Siden august 2009 er der gennemført fem outreach aktiviteter uden for Gereshk by, med repræsentanter fra hhv. Undervisningsministeriet, Distriktsguvernøren, ANP og det nyoprettede lokale råd (District Community Council)</p> <p>I 2009 blev der oprette et lokalt råd (District Community Council) i Gereshk med støtte fra PRTet. Rådet har i 2009 fået stigende folkelig forankring og fungerer i nogen grad som folkelig ombudsmandsindstands.</p> <p>På trods af alvorlige trusler mod valget fra oprørsgrupper lykkedes det at gennemføre valget, der imidlertid var præget af omfattende valgvindel. Trusler og intimidering betød samtidig, at valgdeltagelsen var lavere end forventet.</p>

Målsætninger og benchmarks for regeringsførelse i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
		<p>Fremme tilstedeværelse/antallet af internationale NGO'er i provinsen ved aktivt at søge deres deltagelse gennem bilaterale eller PRT finansierede aktiviteter.</p> <p>Arbejde målrettet for at skabe forudsætninger for UNAMA's tilstedeværelse i provinsen og dermed bidrage til, at der i løbet af 2009 åbnes et UNAMA kontor i provinsen med relevant bemanning.</p> <p>Det danske styrkebidrags indsats i Gereshk området muliggør eksterne aktørers (den afghanske regering, NGO'er og internationale organisationer m.v.) aktiviteter i området.</p>	<p>Antallet af NGO'er i Helmand er ikke steget. Dette skyldes primært den forværrede sikkerhedssituation og UNAMA's manglende tilstedeværelse i provinsen.</p> <p>UNAMA's regionale kontor i Kandahar har foretaget en sikkerhedsvurdering af forholdene i Helmand. Det vurderes på den baggrund, at UNAMA ikke vil åbne et kontor i Helmand i den nærmeste fremtid.</p> <p>Danske styrkers indsats har bidraget til at opretholde stabilitet i Gereshk. Den forværrede sikkerhedssituation muliggjorde imidlertid ikke NGO'er og internationale organisationers tilstedeværelse.</p>

Målsætninger og benchmarks for uddannelse i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for skoleåret 2009/10	Resultat ved udgangen af 2009
Fastholde/øge antallet af elever i de offentlige skoler - både drenge og piger.	Fastholde/øge antallet af aktive/åbne og genåbne skoler i distrikterne med en 5 pct. årlig forøgelse af børn der går i skole ved skolestart i september.	<p>Fortsætte kortlægning af samtlige skoler, elever og lærere i provinsen.</p> <p>Skabe forudsætninger for at flere børn har muligheder for at komme i skole gennem genåbning af skoler i distrikter med PRT tilstedeværelse og opstart af implementering af de dansk/afghanske MoU for uddannelse, herunder opførelse af ni nye skoler og to kollegier.</p>	<p>Et forslag til kortlægning af skoler, elever og lærere for Lashkar Gah afventer opfølgning fra Undervisningsministeriet.</p> <p>Opførelsen af ni skoler og to sovesale blev påbegyndt i juni 2009.</p>
Styrke kapaciteten hos provinsmyndighederne.	Styrke kapaciteten i undervisningsdirektoratet i Helmand.	<p>Sikring af de basale rammer/udstyr på alle eksisterende skoler i Lashkar Gah og Gereshk, f.eks. møbler, undervisningsmaterialer, adgang til vand og toiletfaciliteter for drenge og piger til brug ved skolestarten i september 2010.</p> <p>Fastholde/øge antallet af kvindelige lærerstuderende ved læreseminariet i Lashkar Gah.</p>	<p>Et stipendieprogram for op til 2.000 elever fra usikre områder er startet. På baggrund af kortlægning af skoler og udvikling af udstyrsstandarder vil der blive lavet en opgørelse over mangler på de enkelte skoler.</p>
Lokalsamfund samarbejder og anerkender undervisningsministeriet og undervisningsdirektoratet som den primære ansvarlige aktør i håndteringen af lokale behov på uddannelsesområdet.	Lokale ledere, herunder religiøse ledere, og lærere støtter og fremmer uddannelse på provinsniveau og i distrikterne.	<p>Undervisningsdirektoratets planlægnings- og implementeringskapacitet udvikles og forbedres og der skabes klar, kontinuerlig synergi mellem det nationale niveau og provinsniveauet.</p> <p>Guvernørens kontor/undervisningsdirektoratet gennemfører løbende i samarbejde med distriktsguvernøren "shura" på distriktsniveau med deltagelse af lokale ledere, skolelærere mv. med det formål at fremme opbakning og beskyttelse af tiltag på uddannelsesområdet i distriktet.</p>	<p>På basis af indskrivningsdata og kvindelige lærerdata vil antallet af kvindelige studerende og lærere blive rapporteret.</p> <p>Arbejdet med at kortlægge behov og diskutere prioriteter er påbegyndt som et første skridt i retning af en udvikling af en provinsplan/strategi for uddannelse som grundlag for 2010 budgettet. Der er udviklet retningslinjer for, hvordan dette arbejde skal udføres, og der foreligger et udkast til en handlingsplan. Antallet af skoler der er genåbnet er fastholdt eller forøget.</p> <p>Provinsdirektoratet for uddannelse har i løbet af 2009 afholdt en række møder/shuras med deltagelse af lokale ledere, landsbyældre, skolelærere samt i visse tilfælde ANP med henblik på indgåelse af lokale aftaler om sikkerhed for genåbning af skoler. I alt ni skoler er åbnet/genåbnet som et resultat af disse tiltag.</p>

Målsætninger og benchmarks for forbedrede levevilkår i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
<p>Forbedrede muligheder etableret for forskelligartet social og økonomisk udvikling i såvel by- som landområder af Helmand provinsen.</p>	<p>Inspireret af planlægning, indledende aktiviteter og fremtidsperspektiver under nye projekter skal lokale småhåndværkere, handelsfolk og bønder tage initiativer til etablering af nye eller styrkelse af gamle økonomiske aktiviteter inden for forarbejdning og handel.</p>	<p>Med dansk medfinansiering opstartes renovering af vandkraftværket i Gereshk. Detaljeret design og planlægning af projektet gennemføres; tekniske forberedelser gennemføres og indledende arbejde på stedet påbegyndes.</p> <p>De danske militære samt civile bidrag understøtter opstart af konstruktion af vejen mellem Gereshk og Lashkar Gah.</p>	<p>Detaljeret designarbejde er afsluttet, udbudsmateriale forberedt, og anlægsarbejdet er sendt i udbud. Mindre, forberedende arbejder er gennemført.</p> <p>Operationen "Panterens kløer", hvori også den danske bataljonskampgruppe deltog, skubbede hen over sommeren 2009 effektivt Taleban ud af store dele af det vigtige område mellem Lashkar Gah og Gereshk. Danske stabiliseringsrådgivere fulgte op umiddelbart efter den militære operation i form af bl.a. igangsættelse af mindre stabiliseringsinitiativer i samarbejde med lokalbefolkningen. Opfølgende militæroperationer i starten af 2010 forventes at muliggøre opstart af selve konstruktionen af den nye hovedvej mellem Lashkar Gah og Gereshk i løbet af sommeren. Ved udgangen af 2009 arbejder ingeniører tæt sammen med de danske stabiliseringsrådgivere og ISAF med at færdiggøre design af vejen.</p>

Målsætninger og benchmarks for bekæmpelse af narkotikaøkonomien i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultat ved udgangen af 2009
Narkotikaøkonomiens indflydelse (herunder som finansieringskilde for oprørsgrupper) i Helmand er reduceret.	<p>Antallet af hektarer hvorpå der dyrkes opium er nedbragt.</p> <p>Alternative indkomstmuligheder for den lokale befolkning er skabt.</p> <p>Oprørsgrupperes muligheder for at angribe ISAF eller hindre udbredelsen af den afghanske regerings autoritet reduceret.</p> <p>Forbedret sikkerhed i og omkring de seks befolkningscentre i Helmand, herunder forbedret sikkerhed på vejnettet.</p>	<p>Øge antallet af informations- og træningsaktiviteter om alternative indkomstmuligheder rettet mod lokale bønder.</p> <p>Fald i areal beplantet med opium og tilsvarende stigning i areal beplantet med alternative afgrøder.</p> <p>Fald i produktionen af opium.</p> <p>Øge omfanget af aktiviteter mod narkotikaforarbejdningsfaciliteter og distributionsled.</p>	<p>Knap 40.000 bønder har modtaget hvedesåsæd gennem det britiske hvedeprogram - Helmand Alternativ Livelihoods Programme (HALP), som Danmark støttede i 2009. En stigning i forhold til 32.000 bønder i 2008. En mindre del af programmet har været ramt af korruption i form af undervægt i leverancer, forfalskede modtagerlister og tyveri under transport i forbindelse med uddeling af dele af såsæden. Der er rejst sigtelse mod embedsmænd fra provinsguvernørens kontor og landbrugsministeriets provinsdirektorat.</p> <p>Dyrkningen af opium er faldet med en tredjedel siden 2008; en reduktion i areal beplantet med opium fra 103.000 hektarer til 70.000 hektarer.</p> <p>Produktionen er faldet med 24 pct. Ikke så markant som dyrkning, da der udvindes mere råopium af høsten.</p> <p>ANSF og ISAF fortsætter indsatsen mod narkotikaforarbejdningsfaciliteter og distributionsled. Mængden af beslaglagt narkotika er steget siden 2008.</p>

Målsætninger og benchmarks for strategisk kommunikation i Helmand 2009

Overordnet målsætning	Strategiske mål	Benchmarks/operationelle delmål for 2009	Resultater/opfyldelse
<p>Sikre at offentligheden og politikerne i Danmark har et ordentligt grundlag for at vurdere hele indsatsen.</p> <p>Forbedre den afghanske befolknings viden om den internationale indsats og den afghanske regerings handlinger.</p>	<p>Befolkningen i Danmark skal informeres om de udfordringer som Afghanistan står overfor, begrundelsen for at Danmark er engageret i Afghanistan, og bibringes et grundlag for at vurdere om indsatsen går i den rigtige retning.</p> <p>Overbevis hovedparten af befolkningen i Helmandprovinsen om at såvel den internationale indsats som de afghanske myndigheders indsats bidrager positivt til opbygningen af et demokratisk, stabilt og selvstændigt Afghanistan.</p>	<p>Mere konstant og nuanceret informationen om udviklingen i Helmand og den danske militære og civile indsats. Øget dækning af den civile indsats.</p> <p>Danmark har bidraget til at den afghanske regering kan informere lokalbefolkningen om deres initiativer, samt imødegå propaganda og misinformation fra oprørsgrupperne.</p>	<p>I Danmark er mediernes dækning af den integrerede indsats øget i såvel de skrevne og elektroniske medier. Sammenligning af danske dagblades dækning i tre udvalgte måneder (januar, april og oktober) viser at målet om øget information om konfliktens baggrund og Afghanistans udfordringer er nået. Artikler med dette fokus er procentvis mere end fordoblet. Mediernes dækning af den danske civile og militære indsats er ikke øget siden 2008, men er blevet sat i perspektiv gennem mediernes stigende vægtning af internationale analyser og diskussioner i internationale organisationer som NATO, EU og FN.</p> <p>Samlet set vurderes den afghanske regerings kommunikation styrket. Fra Radio Gereshk sendes der hver dag radio fra kl. 06.00-22.00 Der er uddelt ca. 2.000 håndholdte radioer. Uddannet 82 journalister i Afghanistan i 2009, heraf 6 i Helmand. Guvernørens kommunikationskontor opbygget.</p>

Den danske indsats i Afghanistan 2009
Afrapportering 2009

April 2010

Udgiver:
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

Telefon: 33 92 00 00
Fax: 33 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Internet: www.um.dk

Forsidefotos:
Fra venstre: UNAMA, UNAMA, Forsvarsministeriet.

Publikationer kan downloades eller bestilles på:
www.danida-publikationer.dk

ISBN (trykt version): 978-87-7087-450-2
ISBN (elektronisk version): 978-87-7087-451-9